

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 5-8

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969, 1976, 1990

Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-van der Kruijt 2022

GETUIGENIS
EN EENHEID

DEEL II

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 5-8

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969, 1976, 1990
Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-Van der Kruijt 2022

GETUIGENIS EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl

© Ds. A.A. Leenhouts: “Johannes”
Johannes 5-8 (1969, 1976, 1990)
Redactionele bewerking juli 2022

INHOUD

Verantwoording 4

Voorwoord 5

Bethesda 7

De wonderbare spijziging 21

De vervulling van het loofhutzenfeest 35

De overspelige vrouw 52

VERANTWOORDING

Deze brochure bevat een aantal preken van Ds. A.A. Leenhouts over het Evangelie naar Johannes. Deze preken zijn uitgesproken in 1969, 1976 en in 1990.

In de bewerking ervan is de spreektaal zo veel mogelijk omgezet in schrijftaal. Omwille van de authenticiteit is de historische, kerkelijke en politieke context waarin deze preken zijn uitgesproken, gehandhaafd, waardoor het verband van de exegese behouden blijft.

Waar mogelijk zijn de hierin genoemde voorbeelden nageslagen in de literatuur. De bronvermelding hiervan is in de voetnoten terug te vinden.

Bij de bewerking van deze preken hebben wij ernaar gestreefd om de essentie van de boodschap die Ds. Leenhouts hierin heeft willen doorgeven, te waarborgen.

Voor de Bijbelcitaten is de NBG51 vertaling gebruikt, tenzij anders vermeld.

Den Haag, 2022

S.B. Leenhouts-van der Kruijt

VOORWOORD

Dit is het tweede deel van de preken serie over het Evangelie van Johannes. Het betreft vier preken uit de hoofdstukken 5 t/m 8. Deze preken sluiten aan op die uit de vorige hoofdstukken 1-4, en hebben eveneens een diep profetisch perspectief.

Dat geldt zowel voor de genezing van de verlamde te Bethesda, als voor de wonderbare spijziging, waarin Jezus een demonstratie geeft van de doorbraak van het Koninkrijk Gods.

Vooraf in de preek over de verborgen gang van Jezus naar het Loofhuttenfeest, worden profetische vergezichten geschetst over Zijn verborgen gang door de wereld naar de vervulling van het Loofhuttenfeest: het aanbreken van de tijden van verkwikking en de doorbraak van het Koninkrijk Gods.

In de beschrijving van de overspelige vrouw in het laatste hoofdstuk laat Ds. Leenhouts een ernstige waarschuwing horen om niet vanuit geestelijke hoogmoed of moreel 'gelijk' te oordelen over anderen, maar tot een diep zelfonderzoek te komen ten aanzien van de 'bruid-bruidegom' relatie van onze eigen ziel.

BETHESDA*

‘Daarna was er een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem. Nu is er te Jeruzalem bij de Schaapspoort een bad, dat in het Hebreeuws de bijnaam Bethesda draagt, met vijf zuilengangen. Daarin lag een menigte zieken, blinden, verlamden en verschrompelden, [die wachtten op de beweging van het water. Want van tijd tot tijd daalde een engel des Heren neder in het bad; dan bewoog het water; wie er dan het eerst in kwam na de beweging van het water, werd gezond, wat voor ziekte hij ook had].

En daar was een man, die reeds achtendertig jaar lang ziek geweest was. Deze zag Jezus liggen en daar Hij wist, dat hij daar reeds lange tijd was, zei Hij tot hem: Wilt gij gezond worden? De zieke antwoordde Hem: Here, ik heb geen mens om mij, zodra er beweging komt in het water, in het bad te werpen; en terwijl ik onderweg ben, daalt een ander vóór mij af. Jezus zei tot hem: Sta op, neem uw matras op en wandel. En terstond werd de man gezond en nam zijn matras op en ging zijns weegs.

Nu was het sabbat op die dag. De Joden dan zeiden tot de genezene: het is sabbat en dan moogt gij uw matras niet dragen. Doch hij antwoordde hun: Die mij gezond gemaakt heeft, die heeft tot mij gezegd: Neem uw matras op en ga uws weegs. Zij vroegen hem: Wie is de mens, die tot u gezegd heeft: Neem op en ga uws weegs? En de genezene wist niet, wie het was; want Jezus was ontweken, omdat er een (grote) schare op die plaats was. Daarna vond Jezus hem in de tempel en zei tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkome. De man ging heen en zei tot de Joden, dat het Jezus was, die hem gezond gemaakt had. En daarom wilden de Joden Jezus vervolgen, omdat Hij deze dingen op sabbat deed. Maar Hij antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook. Hierom dan trachtten

* Preek uitgesproken in 1969

de Joden des te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen de sabbat schond, maar ook God zijn eigen Vader noemde en Zich dus met God gelijk stelde.’ (Johannes 5:1-18)

EEN PROFETISCH PERSPECTIEF

In de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw hebben we in miniatuurvorm gezien hoe de gang van Jezus door Samaria een diep profetisch perspectief had: Zijn gang door de heidenwereld; de uitdeling van het levende water – beeld van de Heilige Geest; de bekering van de Samaritaanse die vijf mannen had gehad en de zesde was haar man ook niet, en hoe zij – figuurlijk gesproken – als symbool van de heidenwereld de ‘heilige Zevende’ vond. We hebben gezien hoe God Zijn ‘bruid’ werft in de heidenwereld en hoe Jezus daar de volle oogst reeds zag blinken, terwijl Hij zei: *‘Mijn spijs is de wil te doen desgenen, die Mij gezonden heeft, en zijn werk te volbrengen.’*¹

We hebben mogen onderkennen hoe het niet alleen maar ging om de individuele verlossing van de Samaritaanse vrouw, maar hoe het hele gebeuren een profetisch perspectief krijgt en een dieptedimensie heeft naar de toekomst des Heren.

Dit alles vindt consequent nog een vervolg als Hij bij een Romeinse hoveling een geloof vindt dat Hij in Israël niet gevonden heeft. Een geloof, dat werkelijk afgaat op Zijn Woord – zonder de wonderen en tekenen te zien.²

En dan komt Jezus weer terug in Israël. Wordt nu de miniatuurgang van Jezus – als onderpand van wat Hij later in het groot gaat doen – zo maar onderbroken? Of heeft – aansluitend hierop – de genezing van de verlamde man ook een diep perspectief?

Hoe moeilijk het ook is om dit met klare exegetische argumenten te bewijzen, het staat voor mij vast dat deze man, die achtendertig jaar lang op zijn matje gelegen heeft, een beeld is van Israël dat wordt

¹ Johannes 4:34

² Johannes 4:46-54

opgericht, na de tocht van Jezus door de heidenwereld en nadat Hij daar de wil des Vaders volbracht heeft.

In Johannes 5 lezen we hoe de Zoon van God – juist naar aanleiding van de genezing van de verlamde – breedvoerig spreekt over de toekomst des Heren. Alles is met profetisch perspectief geladen. Jezus loopt niet ‘van het kastje naar de muur’. Hij doet niets willekeurigs. Juist in dit hoofdstuk zegt Hij in Zijn getuigenis van Zichzelf: *‘Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, de Zoon kan niets doen van Zichzelf, of Hij moet het de Vader zien doen; want wat deze doet, dat doet de Zoon evenzo.’*³ Met andere woorden: Ik ben eigenlijk maar een spreekbuis, een instrument van de Vader. En juist in dit hoofdstuk noemt Hij nog het zoeken naar de enige God.⁴

Het bezwaar van de Joden was steeds dat Jezus, met het zeggen de Zoon van God te zijn, Zich aan God gelijk stelde, en er dan twee ‘goden’ zouden zijn. Dat heeft Jezus echter altijd ten stelligste ontkend. Er is maar één God. Maar Hij is van Hem wel de uitbeelding. En als Hij de uitbeelding van de ene, ware God van Israël is, de Vader van al het geschapene, dan toont de Vader Hem duidelijk wat Hij moet doen. Het hele plan van God is in Zijn handen gelegd, en daarom loopt Jezus niet zomaar heen en weer, van de ene naar de andere zieke, of van de ene hoek van Palestina naar de andere, zonder dat er maar enige bedoeling of plan in schuilt. Dan tekent de Vader reeds de gang van de Zoon tot verlossing van de hele wereld.

EEN RELIGIEUS PROBLEEM

Achtendertig jaar lag de verlamde man bij de Schaapspoort in Jeruzalem. Hij was er als het ware levend begraven. Bij de Schaapspoort was een soort herstellingsoord met een bad, genaamd Bethesda, waarvan het water van tijd tot tijd beroerd werd door een engel des Heren. Mogelijk was het een bron met minerale geneeskrachten die

³ Johannes 5:19

⁴ Johannes 5:44

van tijd tot tijd ging werken, dat weten we niet. De Schrift vermeldt hiervan alleen dat een engel des Heren het water beroerde.

In de loop der tijd zijn er veel mensen in het bad geworpen en die zijn inderdaad genezen van hun kwaal. Die plaats kreeg daardoor bekendheid en van lieverlee kwamen de zieken daar in de buurt liggen om te wachten tot het water weer in beweging zou komen. Er kwamen steeds meer patiënten en ten slotte zijn er vijf zuilengangen gemaakt zodat de arme mensen die wachtten op het moment dat het water in beweging kwam, een dak boven hun hoofd hadden ter bescherming tegen de zon of de kou.

En als het water dan plotseling door de engel werd bewogen, ontstond er hevige beroering in de zuilengangen en probeerde iedereen – soms met behulp van een familielid – als eerste bij het bad te zijn. Want alleen degene die het eerste bij het bad kwam, werd genezen.

Wat zullen daar veel mensen afgetobd zijn geweest.

Maar voor deze verlamde man, kwam er nog een extra probleem bij. Hij had geen familie meer die hem in het water konden werpen. Geen vader en geen sterke broers die hem bij de eerste rimpeling van het water snel naar het bad konden brengen, zodat hij ook een keer de eerste was. Bij een verlamingsziekte komt er dan bovendien nog een religieus probleem bij. Want als je al zo veel groepen hebt zien komen en gaan, waarbij ook mensen die het na jaren van vergeefs wachten hadden opgegeven, en je ligt zelf al achtendertig jaar te wachten op een beroering vanuit de hemel, dan is het heel begrijpelijk dat de gedachte opkomt: nu mag ik bij God toch ook weleens de eerste zijn. En dan wordt het probleem heel zwaar.

In religieuze zaken moest Israël altijd ‘de eerste’ zijn. Het werd ook als een recht gezien om de eerste te zijn voor de ‘gezondmaking’ van de hele wereld. En juist dit gelukt niet.

Achtendertig jaar is bijna een mensengeneratie. In het algemeen wordt een mensengeneratie gesteld op veertig jaar. Figuurlijk

gesproken wacht het Joodse volk sinds Abraham nu al veertig eeuwen (is vierduizend jaar) om uit zijn ‘verlamming’ op te staan en te komen tot de hoge bestemming van koninkrijk van priesters. Als eerste van de volkeren moet Israël het hebben van de beroering die van God uit gaat tot redding en tot zegen van de wereld.

En zijn de vijf zuilengangen van Bethesda ook niet een symbool van de vijf werelddelen, met volkeren die wachten op een dusdanige beroering vanuit de hemel dat daar genezing uit voortkomt? Onder de volkeren is Israël wel de meest ‘ellendige’, de meest ‘beklagenswaardige’. In de Tweede Wereldoorlog werd dat wel heel pijnlijk zichtbaar. Had het verkoren volk bij God juist niet het eerste recht om gezond te worden?

WILT GIJ?

Wij kunnen het ons bijna niet voorstellen wat het betekent om achtendertig jaar ziek te zijn. Er zijn mensen die heel lang ziek zijn geweest. Maar achtendertig jaar ziekte en liggen wachten op een hemelse beroering, nooit de eerste kunnen zijn, is een vreselijke kwelling. De verlamde was met zijn ellende representatief voor alle mensen in de vijf ‘wachtlokalen’ van dit herstellingsoord.

En dan komt Jezus, en vraagt: *‘Wilt gij gezond worden?’*⁵

Wilt gij?

Voor Israël is de grote vraag of zij *willen*. Jezus zegt in Matthéüs 23: 37: *‘Gij hebt niet gewild...’*. Gij hebt de grote Geneesheer niet gewild. *‘Hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels vergadert, en gij hebt niet gewild.’*

Dit is een profetisch perspectief. Want in het grote ‘herstellingsoord’ van de wereld, met haar vijf ‘wachtlokalen’ vol ellende van de vijf werelddelen, treedt Jezus straks op Israël toe met de vraag: ‘Wilt gij?’

Het is op het nippertje. De ‘levensduur’ van een volk is bijna voorbij. Maar Hij zal vragen: Wilt gij?

5 Johannes 5:6

De verlamde man bekent zijn hulpeloosheid. Want hij wil wel, maar hij kan niet. Hij ziet geen kans de hemelse beroering te bereiken. En dan zegt Jezus: *‘Sta op, neem uw matras op en wandel.’* En terstond werd de man gezond.⁶ Het is als een opstanding uit de doden. Onmiddellijk daarop spreekt Jezus dan ook over de opstanding der doden, en over Zijn volmacht om al de doden uit de graven te roepen: *‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van de Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven.’*⁷

Als niet de hele prediking van Jezus met het getuigenis over Zichzelf daarop volgde, zou ik dit zo over deze man niet durven zeggen. Dan zou het lijken op menselijke allegorie. Maar dat is het niet. Die man was daar als levend begraven en hij staat als uit de doden op.

Dit sluit aan op het gaan van Jezus door Samaria en op het verhaal van de Romeinse hoveling. Heidenen gaan op het woord van Jezus af. En nu is Hij terug in Israël. In dit geval met het geweldige perspectief: *‘Sta op, neem uw matras op en wandel’.*

We lezen dat het op die dag sabbat was.⁸

Het is iets geweldigs dat die man met zijn matras onder de arm direct richting de tempel loopt.

Jezus heeft die verlamde man opzettelijk zijn matras op laten nemen. Hij deed dat niet om hem moed in te spreken of om te voorkomen dat hij zou gaan twijfelen aan zijn genezing. Neen. Hij moest ‘het teken’ van zijn ellende meedragen tot in de tempel.

Ik weet heel zeker dat op de Sabbat Gods – de zevende ‘Godsdag’, die nabij gekomen is – Israël door de wereld zal gaan, dragende het teken van hun langdurige ellende, inclusief de verschrikkingen van Auschwitz, richting de tempel van Openbaring 11:1. Richting de nieuwe gemeente van de Heilige Geest, die uit Jood en heiden vergaderd is. Zij zullen getuigen van de majesteit van de Verlosser,

6 Johannes 5:8-9

7 Johannes 5:25

8 Johannes 5:10

die hen deed opstaan in het grote nooduur waarin het erop of eronder was.

In het laatste der dagen worden zij door de roep van Jezus behouden, en gaan zij ‘wandelen op de Sabbat’. Zij zullen de sabbat dan ook anders gaan zien, want die wordt gevuld met de genezing die God Almachtig uit de hemel laat neerdalen. Dan zullen alle engelen de ‘modder’ van deze wereld beroeren onder alle volken en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen.⁹

Er komt een nieuwe tijd, een tijd van verkwikking en wederoprichting van alle dingen.¹⁰

Jezus vraagt aan de verlamde: *‘Wilt gij gezond worden?(...) Sta op, neem uw matras op en wandel.’*

DE SABBAT

Natuurlijk werd de man door de Joden, die de diepte van deze geschiedenis helemaal niet begrepen, direct aan zijn jasje getrokken, omdat hij op de sabbat werkte. Zij zeiden tegen hem: *‘Het is sabbat en dan moogt gij uw matras niet dragen.’* Daarop antwoordde hij: *‘Die mij gezond gemaakt heeft, die heeft tot mij gezegd: Neem uw matras op en ga uws weegs’.*

Een man die daar 38 jaar gelegen heeft is natuurlijk niet onopgemerkt gebleven. Jeruzalem was destijds maar een groot dorp als het erop aankomt. Iedereen kende iedereen. En de verhalen die er over Bethesda – het huis der barmhartigheid – rondgingen, waren genoegzaam bekend. Maar alleen God kan iemand genezen. Kan Hij, die zo genezen kan, dan geen interpretatie geven over wat wel en wat niet mag op de sabbat? In het antwoord van de man: *‘Die mij genezen heeft, die heeft gezegd: Neem uw matras op en wandel’*, ligt als het ware opgesloten: Wat kunnen jullie? Wat willen jullie? Dat de dingen

⁹ Maleachi 4:2

¹⁰ Handelingen 3:21

weer zeer goed worden, maakt de sabbat juist tot de sabbat. Op de zevende dag van de schepping kreeg God rust, omdat Hij zag dat alles zeer goed was. En nu werkt de Vader en ook de Zoon werkt zolang het nog niet goed is in de wereld. Jezus zegt het Zelf – juist in verband met het verwijt van de Joden dat Hij deze dingen op de sabbat deed: *‘Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook.’*¹¹

Nieuwe harmonie tussen hemel en aarde maakt de sabbat tot de sabbat, en maakt dat de ziekte verbannen is en de zonde en demonie uitgedreven is, en God Zijn handen weer over de wereld kan uitbreiden en kan zeggen: *‘Het is alles zeer goed’*.

Jezus ging door Samaria en vond geloof bij een Romein. Terug in Israël, genas Hij deze man, die het type is van de lamheid – met op de achtergrond de zonde van Israël. Deze man is op zich één stuk profetie over de toekomst des Heren. Zo ziet Jezus het ook en juist daarop breekt het grote conflict los. Geen wonder dat dit zo gewichtig is. We lezen: *‘Hierom dan trachtten de Joden des te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen de sabbat schond, maar ook God Zijn eigen Vader noemde en Zich dus met God gelijk stelde.’*¹²

Als de roepstem van Jezus in het uur van hun benauwdheid tot Israël klinkt – ook door profetie – als Hij eerst de heidenwereld heeft aangeraakt en onze lamheid van de valse verdeeldheid en ons ongeloof heeft weggenomen; als Hij ons hier uit onze ‘doodstoestand’ heeft opgericht, dan keert Hij Zijn schreden naar Israël. Dit gaat gebeuren als de wereld op de rand van de totale ondergang is gekomen en de urgentie van de laatste tekst uit Maleachi zichtbaar is: *‘Opdat Ik niet kome en de aarde treffe met de ban’*.

Dan komt Jezus bij hetgeen representatief is voor de vijf ‘wachtlokalen’ van de vijf werelddelen, en bij wat representatief is aan ellende, nood en zonde: Israël. En Hij gaat het roepen. Dit roepen des Heren is het onderpand van het roepen der ganse mensheid uit de

¹¹ Johannes 5:16-17

¹² Johannes 5:18

graven. Jezus zegt: *‘Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van de Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven.’ En: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven...’*¹³ *‘...en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage.’*¹⁴

Dit alles verkondigt Jezus aan de hand van deze oprichting.

Wij kunnen de boodschap van Johannes 5 naadloos leggen naast die van Openbaring 10: Het brullen van de leeuw, de onthulling van Gods geheimenis als onderpand van de voleinding en de wederopstanding ten jongsten dage.

HET PLAN VAN GOD

Neen, Jezus loopt niet van het kastje naar de muur. Hij loopt niet maar wat willekeurig rond. Als ik deze geschiedenissen lees, dan kom ik tot aanbidding van de Zoon van God en van de levende Vader, en dan dank ik God voor het uitzicht dat wij niet onder zullen gaan. Ook de gemeente, Israël en de mensheid niet. De overwinning van de Zaligmaker der wereld ligt vast.

Laten deze grote en geweldige dingen nu ook een troost zijn voor ons persoonlijke leven. Want er geschiedt geen ding bij toeval. Het lijkt soms zo willekeurig allemaal. De verlamde man uit Johannes 5 moet toch menigmaal gedacht hebben: Als er nu toch een engel van de God van Israël uit de hemel komt, waarom dan niet voor mij?

Toch wordt Gods plan over zijn leven zichtbaar.

Ook wij mogen bidden: Heer Jezus, U loopt niet van het kastje naar de muur. U heeft een plan. Toon ook mij uw plan.

God heeft ook een plan met de christenen in Nederland. Wij willen niet zomaar afgeven op de kerken, maar wij willen de wil des Vaders doen, opdat de gemeente weer één kan worden.

Doopkwesties scheuren de gemeente uit elkaar. Vrijzinnigheid

¹³ Johannes 5:24-26

¹⁴ Johannes 6:40-44

scheurt Gods gekochte volk uit elkaar. De Heilige Geest wil ook tot ons spreken: Sta op in de nieuwheid van de Heilige Geest. In de kracht van de Gekruisigde, die Zijn bloed gaf tot verzoening – ook over de vele zonden van de gemeente uit de heidenwereld. Wij zijn niets beter dan Israël. Ik geloof dat wij aan de vooravond staan van grote dingen, want de Heer leeft en voert Zijn plan uit.

GETUIGEN

In Johannes 5:31 lezen wij dat Jezus over Zichzelf zegt: *‘Indien Ik getuig van Mijzelf, is mijn getuigenis niet waar; een ander is het die van Mij getuigt...’*

Inderdaad kan je over jezelf nooit objectief zijn. Er moeten andere dingen om je heen zijn die het bevestigen. Jezus noemt voor Zijn bevestiging drie dingen op:

In vers 33 noemt Hij Johannes de Doper. Zijn getuigenis kwam uit een onafhankelijke bron, namelijk uit de hemel: *‘...hij heeft van de waarheid getuigd; maar Ik behoef het getuigenis van een mens niet, doch Ik zeg dit, opdat gij behouden wordt.’*

Ten tweede noemt Hij de werken die van Hem getuigen: *‘... de werken, die Mij de Vader gegeven heeft om te volbrengen, juist die werken, die Ik doe, getuigen van Mij, dat de vader Mij gezonden heeft.’* Die werken komen ook uit een onafhankelijke bron. Jezus bedoelt te zeggen: Als Ik, Jezus van Nazareth, het Mijzelf alleen maar heb ingebeeld dat Ik de Zoon van God ben en als het uit mijn eigen brein voortkomt dat Ik de werken des Vaders doe en van God ben uitgegaan in de wereld, dan blijft een lamme een lamme. Iemand kan met nog zulke fantasieën rondlopen dat hij geroepen is, en zich van alles inbeelden, maar dan geneest er geen mens op zijn gezag.

Jezus noemt juist de werken die van Hem getuigen. Dat is objectief. Want dat doet de Vader. Hij laat de kracht des Heren daardoor openbaar worden. De man, die daar als het ware ‘levend begraven’ op zijn matje ligt, wordt met een machtswoord van Jezus geroepen

om op te staan, geroepen tot genezing en tot getuigenis op de sabbat.

Ten slotte noemt Jezus de Schriften: *‘Gij onderzoekt de Schriften (...) en deze zijn het, welke van Mij getuigen...’*.

In het Grieks staat er het werkwoord *ereu'nao*, hetgeen kan betekenen: ‘gij onderzoekt’, maar het kan ook gelezen worden als een bevel: ‘onderzoek’. Menigmaal wordt het als een bevel gelezen. Maar we moeten het hier in de hele context bezien. Jezus spreekt de Farizeeën aan en zegt: *‘Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin eeuwig leven te hebben’*. Dat is inderdaad waar. Jezus ontkent dat niet. Maar Hij zegt er iets bij: *‘...deze zijn het, welke van Mij getuigen’*. Mozes heeft al van Mij geschreven, en Mij ken en zie je niet. Daarom klaag Ik jullie niet aan, maar jullie aanklager is Mozes.¹⁵

In de toekomst gaan de Joden zien dat in de procedure tussen God en hen, Mozes hun aanklager is en Jezus hun vrijspraak.

Jezus noemt als getuige van de waarheid Johannes de Doper, die Hem aanwees als het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt, en de mensenmassa's hoorden hem. Kwam die profeet met zijn kemelsharen mantel zomaar uit de lucht vallen? Een martelaarsgetuige voor Zijn Naam? Heeft Jezus hem opgeleid op een schooltje in Nazareth? Heeft Hij hem bewerkt om te doen wat hij deed?

Niets van dit alles. Het kwam van God.

En de werken? Die komen ook van God.

En de Schriften? Jezus zegt als het ware: lees die maar. Ze schrijven en beschrijven Mijn ‘portret’, Mijn beeld.

Daarom is het onjuist om het Oude Testament terzijde te schuiven als uitsluitend bestemd voor de Joden en te stellen dat het Nieuwe Testament voor de christenen is, en wij met het Oude Testament niets meer te maken hebben. Dat is niet waar. Het Oude Testament schetst het ‘portret’ van de Verlosser, en wie naar dat beeld en de daarin geschetste lijnen niet wil kijken, kan Jezus niet zien. Maar de Schrift kan niet gebroken worden.

Deze drie ‘getuigen’ van Jezus: Johannes de Doper, de wonderen

¹⁵ Johannes 5:45-47

en de Schriften, zullen eenmaal ook door Israël worden herkend.

Met grote verwondering zie ik het opengaan van de hiëroglyfen, met de bijzondere 'lettertekenen' van God. En dan zeg ik: Heer, dat wonderlijke 'letterteken' van deze verlamde man met zijn 38 jaar ziekte, heb ik op Uw 'kleuterschool' weer mogen leren lezen. En welke 'letter' die Samaritaanse is, U geeft het te lezen en te verstaan. U geeft de duiding.

Jezus zegt: '*... wanneer Hij komt, de Geest der waarheid, zal Hij u de weg wijzen tot de volle waarheid.*'¹⁶ En die volle waarheid, die wij over de dingen van het Koninkrijk Gods mogen verstaan, zijn de voorwaarden en de onderbouw voor de jaloersmakende kracht aan Israël. Want straks gaan ook zij het zien en zullen verbaasd zijn dat wij weet hadden van hun bestemming.

EEN OOGST VAN VOLKEREN

Als die verlamde man naar de tempel gewandeld is met zijn matrasje onder zijn arm, en met zijn misschien wel tot op de draad versleten plunje tot verbazing van de tempelgangers de tempel binnenkomt, dan spreekt Jezus een ogenblik onder vier ogen met hem, en zegt Hij: '*... zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkome.*'¹⁷

Enmaal zal de Here Jezus ook Israël onder vier ogen spreken. Daar hebben wij niets mee te maken. Maar zij zullen ook zoiets horen als: Zondig niet meer, opdat je niet wat ergers overkome. Dan zullen zij misschien tot de Heer zeggen: Is er nog iets ergers dan Auschwitz? Is er nog iets ergers dan de zeven bazuinen?¹⁸ Als die achter de rug zijn en zij onder vier ogen de donderslagen en Zijn heerlijkheid hebben gezien?

Ja!

Als zij ooit weer ontrouw worden aan de Zoon des Mensen, hun eigen Messias, en 'antichristelijk' worden, dan komen de zeven

¹⁶ Johannes 16:13

¹⁷ Johannes 5:14

¹⁸ Openbaring 8 en 9

schalen los, waarin de toorn Gods geëindigd is.¹⁹ Die zullen erger zijn dan de zeven bazuinen die in de tweeduizend jaar die achter ons liggen geklonken hebben. Erger dan de vijf maanden van pijniging, toen zij zelfs de dood zochten en hem niet vonden.²⁰ Die dagen zullen verkort worden omwille van de uitverkorenen.

Israël wordt in een grote en machtige verantwoordelijkheid voor God gesteld, om als koninkrijk van priesters door de kracht van de Naam van Jezus de mensheid te dienen en bij de hand te vatten en heen te leiden naar de eeuwige heerlijkheid.

Er komt een grote oogst van volkeren binnen. Er komt een zendingsest en een uitstorting van de Heilige Geest, zo diep en machtig, dat de aarde vol zal zijn van de kennis des Heren, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken.²¹

Jezus spreekt over grotere dingen dan het kleine cirkeltje van deze man.

Straks klinkt de roep tot bekering van Israël – daarna komt de wederopstanding des vlezes en de eeuwige heerlijkheid in het Koninkrijk van God, waar geen tranen meer zullen zijn. Waar geen ‘wachtlokalen’ meer zullen zijn met blinden, kreupelen, lammen, verdorden, verschrompelden, melaatsen en alle mogelijke ziekten. Daar zal niemand meer wachten op de beroering van wat modderig water, maar daar zullen wij het aangezicht van God zien, en verzadigd worden met Zijn beeld.²² Ons staat iets te wachten wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord, en in geen mensenhart is opgeklommen.²³

Maar Israël moet in het nooduur van de geschiedenis de eindmissie vervullen. Daartoe zullen zij één Godstempel oprichten. Dat is geen gebouw van steen in Jeruzalem, maar de tempel van de Heilige Geest. In die tempel van Zijn huis zullen zij de Heer ontmoeten, en daarbij

19 Openbaring 15:1

20 Openbaring 9:5-6

21 Jesaja 11:9

22 Psalm 17:15

23 Jesaja 64:4; 1 Corinthiërs 2:9

BETHESDA

zal Hij hun nog een waarschuwing meegeven. Want de achtergrond van hun ellende was het verlaten van God, een zonde diep en zwaar, waaruit zij door God werden verlost.

Groot en heerlijk is de Naam van Jezus Christus.

AMEN

DE WONDERBARE SPIJZIGING*

‘Daarna vertrok Jezus naar de overzijde van de zee van Tibérias in Galiléa. En Hem volgde een grote schare, omdat zij de tekenen zagen, die Hij aan zieken verrichtte. En Jezus ging de berg op en zat daar neder met zijn discipelen. En het Pascha, het feest der Joden, was nabij. Toen Jezus dan de ogen opsloeg en zag, dat een grote schare tot Hem kwam, zei Hij tot Philippus: Waar zullen wij broden kopen, dat dezen kunnen eten? Maar dit zei Hij om hem op de proef te stellen, want Hij wist zelf, wat Hij doen zou.

Philippus antwoordde Hem: Tweehonderd schellingen brood is voor dezen niet genoeg, als ieder een kleine hoeveelheid zal krijgen. Een van zijn discipelen, Andréas, de broeder van Simon Petrus, zei tot Hem: Hier is een jongen, die vijf gerstebroden en twee vissen heeft; maar wat betekent dit voor zovelen? Jezus zei: Laat de mensen gaan zitten. Nu was er veel gras op die plaats. De mannen gingen dus zitten, ten getale van omstreeks vijfduizend. Jezus dan nam de broden, dankte en verdeelde ze onder hen, die daar zaten, evenzo van de vissen, zoveel zij wensten. En toen zij verzadigd waren, zei Hij tot zijn discipelen: Verzamelt de overgebleven brokken, opdat niets verloren ga. Zij verzamelden die dus en vulden twaalf korven met brokken van de vijf gerstebroden, die overgeschoten waren, nadat men gegeten had. Toen dan de mensen zagen, welk teken Hij verricht had, zeiden zij: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld komen zou.

Daar Jezus bemerkte, dat zij zouden komen en Hem met geweld meevoeren om Hem koning te maken, trok Hij Zich weder terug in het gebergte, geheel alleen.’ (Johannes 6:1-15)

* Preek uitgesproken in 1976

HET PASCHA TEGENOVER EEN TOTALITAIR SYSTEEM

In het verslag van Marcus over deze wonderbare spijziging, lezen wij dat Jezus de schare opdroeg om groepsgewijze in het gras te gaan zitten. De vijfduizend mensen gingen daarop zitten in groepen van honderd en van vijftig.¹ Zij liepen niet wild door elkaar heen of scharrelend zoals op een markt, maar gingen ordelijk in groepen in het gras zitten. Dat moet op de berghelling, waar Jezus met zijn discipelen zat, een grote oppervlakte in beslag genomen hebben.

Als daar een overste van de Romeinen was langsgelopen en dat schouwspel had gezien, was hij zeker geschrokken en zal hij gedacht hebben dat hij een ondergronds leger zag. De Romeinen waren bekend met hoofdmannen over honderd en over vijftig. De schare op de berghelling leek uiterlijk dus helemaal op een leger – in diezelfde slagorde.

Heeft die gedachte iets te maken met die wonderbare spijziging?

Inderdaad. Want Johannes schrijft: *‘En het Pascha, het feest der Joden, was nabij.’*² En nu gaat Jezus een diepe werkelijkheid van dat Pascha naar voren brengen – zoals het eenmaal in Hem vervuld zal zijn als Hij als het Paaslam Zijn leven gegeven heeft. De vervulling van het Pascha der Joden staat dan – net als het schaduwfeest zelf – tegenover de overste van deze wereld, die zich altijd weer tracht te manifesteren en tot gelding laat komen in totalitaire systemen, zoals Farao, Nebukadnezar, Nero, Rome, Hitler, of de antichrist van de toekomst. Daartegenover zet Jezus Zijn ‘leger’, vanuit het kruis – het vervulde Pascha. De diepste zin van de wonderbare spijziging is, dat door Zijn kruis de duivel en de antichrist, de macht der zonde en zelfs die van de dood overwonnen wordt. Als aansluiting op de wonderbare spijziging geeft Jezus er in de stormnacht ook nog eens Zijn commentaar op.

We lezen in Marcus 6:45 dat Jezus terstond na de wonderbare

1 Marcus 6:39-40

2 Johannes 6:4

spijziging zijn discipelen dwong om in het schip te gaan en Hem vooruit te varen naar de overkant. In die nacht ontstak er een storm, die ging liggen toen Hij – gaande over het meer – bij hen in het schip klom. De discipelen waren bevreesd toen zij Jezus over het meer zagen lopen. Zij dachten dat zij een spook zagen. Over de reden waarom zij zo ontsteld waren, schrijft Marcus: ‘... zij waren bij de broden niet tot inzicht gekomen...’³

Jezus wilde aan hen laten zien dat als je bij de broden tot inzicht komt, je de wateren, de zee, de demonische machten, en de dood overwint in Zijn kruis.

DE ISLAM

Ook de Islam is een religieus totalitair systeem buiten het kruis om, en een weg, waarlangs de satan tracht alles te onderdrukken en onder het zwaard van Mohammed te brengen.

Ter illustratie hiervan een treffend citaat uit het boek: ‘*Het christendom in de wereldgeschiedenis*’ van Arend Th. van Leeuwen. Hij schrijft o.a.:

‘Ibrahim nu, zo verhaalt de legende, reisde met Hadjar (Hagar) en Ismaïl (Ismaël) naar Arabië, geleid door de sakina, de tegenwoordigheid Gods, in de gestalte van een stormwind met een slangenkop, die zich om de fundering van de Ka’ba wond en zei: ‘Bouw op mij!’ De engel Gabriël bracht aan Ibrahim de zwarte steen, die sinds de zondvloed bewaard werd, en nadat het bouwen voltooid was, plaatste de aartsvader zich op de *maqam Ibrahim*, welke zich toen boven alle bergen verhief en proclameerde aan geheel de mensheid de *hadj*.’⁴

3 Marcus 6:52; 8:19-21

4 Arend Th. van Leeuwen: *Het christendom in de wereldgeschiedenis*, Paul Brand, Hilversum-Antwerpen en W. Ten Have, Amsterdam, 1966, pag. 195

Mohammed was analfabeet, maar hij had veel verhalen uit het Oude Testament gehoord van handelslieden. Hij heeft over Mozes horen spreken en over de profeten, en ook over de ‘sjechinah’, het begrip van de wolk der tegenwoordigheid. Die zou Abraham dan hebben weggeroepen uit het midden der aarde naar de woestijn van Arabië, waar later Mekka is gekomen. En die ‘sakina’ was de tegenwoordigheid Gods in de gestalte van een stormwind met een slangenkop, die zich om de fundering van de Ka’ba wond.

Hieraan kunnen we zien hoe vervalst het allemaal is.

Dit tempelidee heeft Mohammed ook ontleend aan oud Israëel, waar de heerlijkheid Gods de tabernakel en tempel als in een wolk vervulde.⁵

De proclamatie van de ‘hadj’ aan de hele mensheid – waarmee bedoeld wordt het komen naar het hoogste punt van de aarde – is weer ontleend aan Micha 4, waarin staat dat in het komende Vrederijk alle volken zullen samenstromen naar de berg des Heren, om daar God te aanbidden. Dat is een Messiaans perspectief dat tot stand zal komen, wanneer Israëel tot bekering gekomen is, en wanneer de volkeren door de heilige Geest zullen samenstromen tot het ene middelpunt: de verheerlijking van God in de grote gave van Zijn Zoon en in het bloed der verzoening en genade van God.

Hier wordt dat maar even weggerukt van het midden der aarde, terwijl God toch tegen Abraham heeft gezegd: *‘Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land dat Ik u wijzen zal.’*⁶

In eerste instantie volgde Mohammed de joods-christelijke praktijk door bij de eredienst het gezicht te richten naar Jeruzalem. Maar toen de Joden hem niet als profeet aanvaardden, heeft hij alles aan Jeruzalem onttrokken en bevolen in plaats daarvan het gezicht te wenden naar de Ka’ba in Mekka. Hiermee stelde hij de Ka’ba in de plaats van de tempel van Jeruzalem, en gebruikte daarvoor Bijbelse voorstellingen.

⁵ Exodus 40:34; Ezechiël 10:4

⁶ Genesis 12:1

Antichrist betekent niet ‘tegen Christus’, maar vanuit het Grieks betekent het ‘in plaats van’, dus ‘vervanger’ van Christus. Wat Mohammed gepredikt heeft is allemaal vervanging en surrogaat, en de scherpste tegenstelling met het kruis van Jezus.

De roeping van Abraham staat tegenover de torenbouw van Babel. God heeft Abraham uit Babel weggeroepen. Mohammed daarentegen laat Abraham – figuurlijk gesproken – weer uit ‘Jeruzalem’, vanuit het midden der aarde, wegroepen om eigenlijk een nieuw soort ‘Babel’ op te richten, waarbij de mensen onderworpen worden aan de vijf plichten van de Islam, met als laatste plicht de ‘hadj’ – het opgaan naar Mekka. Om aan die laatste plicht te voldoen moeten mensen soms een leven lang sparen, om dan uiteindelijk de eeuwige heerlijkheid te bereiken. Het is niets anders dan een menselijke prestatie.

Dit is een anti-evangelie.

Het staat ook helemaal tegenover de opgang die Micha voorzegt heeft, en tegenover de bekering van Israël, waarin er werkelijk een Vrederijk zal aanbreken.

SCHAPEN ZONDER HERDER

Terugkomend op de wonderbare spijziging lezen we in Marcus 6:34 dat Jezus de grote schare zag en met ontferming over hen bewogen werd, omdat zij waren als schapen, die geen herder hebben.

Schapen zonder herder vormen geen eenheid meer maar zij raken verstrooid en komen op tal van bergen terecht, verwonden zich, liggen als kudde helemaal uit elkaar, weten de weg niet meer, verdolen en worden ten slotte door het wild gedierte verscheurd.

Dat ziet Jezus als Hij naar de schare kijkt. En dan gaat Hij daartegenover een illustratie geven van wat er in Zijn kruisdood, het ware Paasoffer, aan ‘voeding’ voor de wereld zal liggen om aan hen het ware herderschap van de liefde van God te schenken.

Het is zo nodig om de dingen van de toekomst van Israël aan het licht

te brengen. Zij komen bij het hart der vaderen terecht. Zij komen daar terecht, waar Abraham stond, die van God geleerd heeft dat Hij in het lam voorziet. Dat hij niet hoeft te offeren, maar dat God Zelf in het offerlam voorziet, en dat hij dan in vrede in het land kan wonen.

Jezus zegt: *‘Uw vader Abraham heeft zich erop verheugd mijn dag te zien en hij heeft die gezien en zich verblijd’.*⁷

Jezus ziet de schare en Hij ziet dat zij zonder herder zijn. En het herderschap dat Hij wel ziet, is een herderschap á la Nebukadnezar en Farao, op de manier van totalitaire staten die er steeds weer een nieuw imperialisme op na houden. Die steeds meer volkeren veroveren en onderdrukken en alles aan het systeem onderwerpen.

Hoe anders doet Jezus het. Als Hij het eerste Avondmaal instelt, zegt Hij: *‘Ik ben in uw midden als dienaar’.*⁸ Hij gaat Zichzelf offeren in de liefde Gods, waarvan Hij de openbaring moet zijn. Dat wordt de spijze tot het rechte herderschap voor mensen onder elkaar en voor volken onder elkaar, en van de priesterlijke dienst der liefde.

Het is niet toevallig dat de Here Jezus zegt: *‘Hoeveel broden hebt gij? Gaat eens zien!’*⁹ Als de discipelen dan zeggen dat er vijf broden zijn en twee vissen, dan wijst dat ook op de vijf werelddelen en oceanen. Vijf maal duizend is ook het goddelijke getal van de volheid. Uit die volheid Gods zal – via Zijn kruis en door de uitstorting van de heilige Geest over de wereld – het Koninkrijk Gods doorbreken. Jezus is de Zaligmaker der wereld.

Het is ook niet toevallig dat Jezus opdraagt dat de schare in groepen van vijftig en van honderd moeten gaan zitten. Het is het tegenbeeld van wereldse rijken met hun legerscharen.

Dit wordt de ‘spijze’ uit de volheid Gods om de aarde te verlossen van alle krenkingen en bloedvergieten, en van alle verbanningen en onderdrukkingen die mensen op elkaar hebben toegepast.

⁷ Johannes 8:56

⁸ Lucas 22:27

⁹ Marcus 6:38

We hebben nu een wereld vol met martelkelders – allemaal tengevolge van politieke systemen. En een vervallen kerkendom doet eraan mee.

GA ZIEN WAT ER IS

Er is voor de discipelen geloofsmoed nodig geweest om tegen de mensen te zeggen dat zij in groepen van vijftig en van honderd in het gras moesten gaan zitten, terwijl er maar een paar schellingen en vijf gerstebroden en twee vissen waren die een jongen bij zich had. Zij hadden al grote dingen van Jezus gezien. Even tevoren had Hij de man, die achtendertig jaar op zijn matje had gelegen, opgericht. En zij hadden meegemaakt hoe er een grote ommekeer was gekomen in het leven van de Samaritaanse vrouw.

De indeling van het Johannes evangelie laat zien: Hij ging door Samaria – beeld van de heidenwereld – en kwam daarna terug in Israël waar Hij een verlamde oprichtte die als het ware een type is van de ‘verlamming’ van Israël.

Als er zo’n dubbele volheidwerking is in zowel de heidenwereld als in Israël, dan kan het toch bijna niet anders of het Koninkrijk Gods moet doorbreken. Welnu, daar krijgen we bij de wonderbare spijziging een illustratie van. Jezus gaat aan de hand hiervan iets heel groots doen, wat eigenlijk een demonstratie is van de doorbraak van het Koninkrijk Gods.

Jezus ziet dat de schare moet eten, en vraagt aan Zijn discipelen waar zij broden kunnen kopen. Maar zij hadden maar weinig schellingen – veel te weinig voor zo’n schare. En die vijf broden en twee vissen – wat zullen die doen voor zovelen? Maar dan geeft Hij toch de opdracht om te gaan zitten.

Een van de mooiste dingen die we hier lezen is dat de Heer inschakelt wat er nog is: *‘Ga zien wat er is.’* Dat geldt ook voor ons vandaag. Met elke kerk waar nog geloof in Jezus aanwezig is, voel ik mij verbonden, ook al ziet men eschatologisch de dingen soms schots en scheef. Maar ik roep daarbij wel op om te komen tot de grote orde welke Jezus

hier laat zien, om in een ordelijke afhankelijkheid gemeenschappelijk de grote overwinning te verwachten van de dood van Jezus Christus. Dat wil zeggen: de wonderbare spijziging te verwachten door Zijn lichaam te eten in de viering van het heilig Avondmaal en daarvan de verlossing van de duivel en van al de krenkende machten in de wereld te verwachten, en te geloven dat het Koninkrijk Gods zal doorbreken.

We moeten niet eeuwig suggereren dat het afgelopen is en de gemeente spoedig wordt opgenomen in de hemel en de rest wordt overgeleverd aan de antichrist. Dat is een valse leer.

We moeten ook niet dwangmatig Bijbelteksten uit het hoofd gaan leren, met de gedachte dat de Russen komen en wij vervolgd zullen gaan worden. Dus pomp alles maar in je hoofd, want straks is er de grote verdrukking en verder niks.

Dat is allemaal niet waar en voeding tot defaitisme.

Laten wij de gelovigen gaan oproepen om ‘in het gras te gaan zitten’, al zijn het er nog zo weinig, om het grote wonder van Hem te verwachten, die opstond uit de dood en alle macht heeft in hemel en op aarde. Al hebben wij als mogelijkheid maar een paar broden en een paar visjes – figuurlijk gesproken – als wij het maar verwachten van Hem, die krachtens het kruis en langs deze ‘trechter’ van de dood van Zijn Zoon, de volheid Gods over de wereld wil uitstorten.

Ga daarvoor eerst eens ordelijk ‘in het gras zitten’, en zet niet opnieuw ‘dikke muren’ tussen de groepen van vijftig en van honderd. Druk hen niet opnieuw ‘vaandels’ in handen om te onderscheiden: Dit is een Vrijgemaakt vaandel, dat is een Baptistenvaandel en hier heb je het vaandel van de Pinkstergemeente. Er is maar één vaandel, en dat is het vaandel van de dood van Jezus Christus. Alleen voor dat ‘vaandel’ moeten wij ‘in het gras gaan zitten’ – in ordelijke afhankelijkheid van de Heer, zonder dat de ene ‘groep van vijftig’, praatjes heeft over de andere groep. Zoals over het hete hangijzer in de kerken over wie er wel en wie niet het Avondmaal mogen meevieren. God gaat dit allemaal oplossen in de cyclonen van de toekomst, waarbij het dood of leven wordt. De atoomdood of de voorbijgang van de doodsengel.

De Heer heeft alle macht in hemel en op aarde. Hij gaat die zaak oplossen. Jezus Zelf bidt tot de Vader: ‘... *Ik bid dat zij één zijn, opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.*’¹⁰

Ook bij de wonderbare spijziging ziet Hij op naar de Almachtige Vader en nadat Hij de zegen uitgesproken en het brood gebroken had, gaf Hij zijn discipelen de opdracht om met de korven rond te gaan.

Intussen is de Vader in de hemel bezig een wonder te doen. Petrus gaat rond met een mandje, en is misschien wel wat schuw. Want hij kon ook wel goed rekenen als het eropaan kwam. Hij ziet: Ik heb maar één broodje in mijn mandje en de anderen hebben er ook maar een paar. Maar dan gaat hij delen. Het mandje met brood gaat van de een naar de ander. En ze pakken en pakken maar door uit de mandjes. Alle vijftig uit de groep hebben brood. Hij kijkt in de korf en die is nog vol.

Het Pascha der Joden was nabij en Jezus bad tot de Vader. Hij weet dat Hij dat Pascha gaat vervullen in Zijn kruisdood. En vanuit Zijn dood aan het kruis kan de Vader Zelf uitdelen, uitdelen, uitdelen... totdat er geen duivelse macht overblijft.

EEN ONTZAGWEKKENDE OPWEKKING

Wat is dat toch dat er altijd weer een miezerig defaitisme gekweekt wordt bij de kinderen Gods? Wie zegt dat God ons land niet een bevrijding kan geven van de macht van de dood en de ondergang? Wie zegt dat ons land niet gespaard kan worden voor vervolging? Wie zegt dat wij hier niet een reformatie en diepe opwekking zullen krijgen door de heilige Geest? Mag je zomaar stellen dat dit in ons land niet meer gebeurt? Terwijl toch in de Bijbel staat wat Jezus in het wonder van de vermenigvuldiging van de broden gedaan heeft. En waarin we ook kunnen lezen hoe een engel uit de hemel neerdaalt met in zijn hand een geopend boekje. Een engel die brult als een leeuw, waarbij

¹⁰ Johannes 17:21

de donderslagen van Gods heerlijkheid openbaar worden.¹¹

De Heer liet mij zien: Als het Joodse volk inderdaad tot Jezus komt en zal uitroepen: *‘Geprezen is Hij die komt in de Naam des Heren’*, dan hebben zij Zijn kruis en Zijn opstanding en heerlijkheid erkend en zien zij hun Messias.

Dacht u dat de Islam dan nog ergens blijft?

Door de komende ontzagwekkende opwekking zal Gods Koninkrijk doorbreken. Bij de omkering van Israël tot de werkelijke essentie van de roeping van Abraham, namelijk om in de genade van God te staan, waardoor alle volkeren der aarde kunnen worden gezegend in de genade van het kruis van Golgotha, zal Zijn kracht aan het licht komen. Daaruit kunnen de Joden straks de volheid Gods putten om deze aarde verder te helpen bevrijden van alle mogelijke verdrukking en ellende. Dan wordt alle macht van onderdrukkende en valse systemen tenietgedaan.

De Wereldraad van Kerken zal in elkaar storten als een bedenkensel van de antichrist. Ook het Rooms Katholieke systeem zal door God ondersteboven worden gekeerd.

De apostel Paulus heeft al gezegd: *‘...indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, Hij zal ook u niet sparen (...) Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis: een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden...’*¹²

God maakt een eind aan alle valse systemen. En de kinderen Gods die zich daar nog in bevinden, mogen – gezuiverd van alle afvalligheid – opnieuw God prijzen.

Ook de macht van de Islam die hele volken gevangen houdt, wordt door God verbroken in de grote toekomst des Heren. Niet pas bij de wederkomst van Christus, maar in de doorbraak van het Koninkrijk Gods. Dat zal het voorlaatste geheimenis zijn van de donderslagen

¹¹ Openbaring 10:1-3

¹² Romeinen 11:21 en 25

van Zijn heerlijkheid.¹³

Dit zicht over de wonderbare spijziging zou ik niet hebben gehad als de Heer mij niet had laten zien hoe Hij in de eindtijd Zijn heerlijkheid gaat openbaren. Want Jezus is uit de doden opgestaan. Hij leeft en heeft alle macht in hemel en op aarde.

Jezus ziet ook nu de schare. Hij ziet ook de miljoenen Mohammedanen en heeft medelijden met hen die vanwege een plichtsleer vreselijk lijden. Er zijn in de woestijn soms lijken gevonden van pelgrims die totaal uitgedroogd waren op hun tochten naar Mekka, om toch maar de eeuwige heerlijkheid te kunnen bereiken door de zwarte steen van de Ka'ba te kussen. Sommigen hadden geen water meer en zijn gestorven van de dorst. Arme pelgrims die zo gebonden zijn door een vreselijke plichtsleer.

SPIJZE VAN INZICHT

De wonderbare spijziging is een machtige geschiedenis. Laten we ons eens proberen voor te stellen hoe die massa mensen daar in het gras zitten en hoe de discipelen de moed grijpen om – nadat Jezus gebeden heeft – in geloof te gaan uitdelen. Natuurlijk is het ook geloof geweest van die mensen om te gaan zitten. We kunnen wel zeggen dat een schare makkelijk te manipuleren is, maar zo is dat hier toch niet. Die mensen lieten zich niet zomaar manipuleren. Bij die schare is er tenslotte ook iets van geloof geweest.

Als ik mijzelf in ogeschouw neem zou ik niet zomaar gaan zitten als er gezegd wordt om mij te voegen bij een groep van vijftig. Mijn eerste reactie zou zijn: Waarvoor? Ik zou eerst Petrus of een van de anderen om tekst en uitleg hebben gevraagd. Maar zij gingen zitten. Dat is een wonder op zichzelf. De mensen waren Jezus in drommen gevolgd omdat zij Hem grote genezingen hadden zien verrichten. En nu moeten zij in betrekking tot het Pascha der Joden, dus in betrekking tot het Paaslam, gaan zitten. En ze doen het. Ook de discipelen doen

13 Openbaring 10:4

wat Jezus vraagt. Zij gehoorzamen en gaan uitdelen. En nadat zij aan de hele schare hadden uitgedeeld, gebeurt het ontzagwekkende wonder dat er twaalf volle korven over waren.

Twaalf!

Drie maal vier, als een symbool van de Godheid die verbonden is met deze wereld in het Lam dat gestorven is. Hemel en aarde tezamen in de Naam van Jezus.

In de vervolgeschiedenis laat Jezus bij Zijn gang over de zee zien dat die wonderbare spijziging tenslotte een spijziging van de harten is om zelfs de antichrist en de demonische macht der zonde – waaraan de macht van de dood gekoppeld is – te overwinnen. Dan kan je over het water lopen, al is de zee nog zo ruw.¹⁴ De discipelen die Jezus over de zee zagen gaan, dachten dat het een spook was, maar Hij wilde hun iets laten zien van het voorbijgaan van de doodsengel. Maar zij waren bij de broden nog niet tot inzicht gekomen, want hun harten waren verhard.¹⁵

We moeten niet verlangen naar een Avondmaal, waarbij we alleen maar zouden gaan zitten, zonder iets te verwachten. Ook niet naar de oprichting van een Avondmaalsdienst over de hele wereld, waarbij wij zouden zeggen: Dit is nu de nieuwe kerk. Daar gaat het niet om. Het gaat erom of wij in deze verwarde wereld nog tot deze ordelijke afhankelijkheid kunnen komen van de gekruisigde Zoon van God.

Willen wij ons nog met hart en ziel zo openstellen dat wij geen andere pretentie meer hebben dan ordelijk samen te komen – zonder eigen vaandels, maar het te verwachten van Zijn genade, die Hij aan het kruis verworven heeft. En in de verwachting dat de volheid Gods zich door deze ‘trechter’ van Golgotha gaat uitstorten over onze demonische wereld. Zodra de gemeente daartoe komt, gaat de volheid der heidenen in en komt Israël tot bekering en tot de werkelijke essentie van de roeping van Abraham.

Dat overwint ook de Islam.

¹⁴ Johannes 6:19;

¹⁵ Marcus 6:54-52

Jezus heeft gezegd: *‘Als Hij [de Geest] komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven...’*¹⁶

DE WERELD

Voor mij is er geen andere ‘wolk’ dan de ‘wolk’ van de heilige Geest – de Sjechinah. Ik geloof in het bloed van het Lam. Hij nam mijn zonden weg en ik ervaar hoe Hij op een wonderbaarlijke wijze leidt en leiding geeft. Ook daarover heeft Jezus gesproken: *‘Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze [Israëlitische] stal zijn; ook die moet Ik leiden...’*¹⁷ Ook die moet Hij toebrengen en leiding geven door Zijn Sjechinah van de heilige Geest. Dan zal het worden één kudde, onder één herder.

Jezus ziet de schapen herderloos, verstrooid over duizend bergen, en Hij geeft de wonderbare spijziging, dat wil zeggen: voeding met het herderschap van de absolute liefde Gods. God gaat Zijn liefde openbaren aan de wereld, maar het kan niet anders dan door de wegneming van de zonde. Het kan niet anders dan door overwinning op de duivel. Het kan niet anders of de boze inspiraties moeten de kop worden ingedrukt. Maar Hij gaat het dan ook doen.

Wat wij mogen doen is in eenvoud onze paar ‘broden en visjes’ bij Hem brengen en in Zijn handen geven. Wat wij mogen doen is in Zijn kracht volbrengen wat eigenlijk niet kan – zoals met de korven bij de wonderbare spijziging.

Onze taak is om als een leger ordelijk in ‘het gras te gaan zitten’ om door Hem gevoed te worden met die spijze van inzicht – ook in het gebeuren van onze tijd. Jezus zegt: *‘...de heilige Geest zal de toekomst u verkondigen.’*¹⁸ Dan neemt Jezus Christus de leiding in onze hoofden en harten, en gaan we zien hoe het ervoor staat.

16 Johannes 16:8

17 Johannes 10:16

18 Johannes 16:13

Dat is voeding. Spijze, zodat wij de wil van God kunnen doen in een zeer ernstig moment van de geschiedenis.

God is goed!

Ik ben helemaal niet pessimistisch. Ook als wij persoonlijke problemen hebben of vraagstukken die wij niet kunnen oplossen, ook al zijn zij van een demonische akeligheid, ga dan ‘in het gras zitten’ en laat het ‘korfje’ met Zijn spijs bij je langs komen en neem uit Zijn volheid en zeg: Heer, U hebt de duivel overwonnen en in Uw kracht wil ik overwinnen. Geef mij die genade, dat ik nu eten mag en dat het probleem uit mijn leven opgelost wordt. Dan is daar de volheid Gods, en u geschiede naar uw geloof!

Dat geldt voor ons persoonlijk leven, maar dat wordt straks ook in het leven van onze natie verwezenlijkt. Onze natie, die nu ook op duizend bergen ronddoelt. De schapen zijn gewond, verdoold, geschaafd, geschuurd, vermagerd en hier en daar voor de wolven gegooid. We gaan het zien. Jezus is met innerlijke ontferming bewogen – ook over Nederland. Ook over Rusland en de volkeren met hun vele martelkelders. De Heer is met ontferming bewogen en vraagt of wij willen kijken wat er nog is, en of wij dan – gehoorzaam aan Hem – het proces van de wonderbare spijziging in gang willen zetten, door op te roepen tot een ordelijke ontvankelijkheid voor de volheid Gods, die gelegen is in Zijn kruisdood.

God is goed!

DE VERVULLING VAN HET LOOFHUTTENFEEST*

‘En daarna trok Jezus rond in Galiléa; want Hij wilde Zich in Judéa niet ophouden, omdat de Joden Hem trachtten te doden.

Nu was het feest der Joden, Loofhutten, nabij. Zijn broeders zeiden dan tot Hem: Ga van hier en reis naar Judéa, opdat ook uw discipelen uw werken aanschouwen, die Gij doet. Want niemand doet iets in het verborgen en tracht tegelijk zelf de aandacht te trekken. Indien Gij zulke dingen doet, maak, dat Gij bekend wordt aan de wereld. Want zelfs zijn broeders geloofden niet in Hem. Jezus dan zei tot hen: Mijn tijd is nog niet gekomen, maar uw tijd is steeds bereid. U kan de wereld niet haten, maar Mij haat zij, omdat Ik van haar getuig, dat haar werken boos zijn. Gaat gij op naar het feest; Ik ga niet op naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet vervuld is. En nadat Hij dit tot hen gezegd had, bleef Hij in Galiléa.

*Maar toen zijn broeders opgegaan waren naar het feest, toen ging Hij zelf ook op, niet openlijk, maar als in het verborgen. De Joden dan zochten Hem op het feest en zeiden: Waar is Hij? En er was veel gemompel over Hem onder de scharen; sommigen zeiden: Hij is goed, anderen zeiden: neen, maar Hij verleidt het volk. Toch sprak niemand vrijuit over Hem, uit vrees voor de Joden.’
(Johannes 7:1-13)*

HET PROGRAMMA VAN DE VADER

Mijn vader heeft mij al heel jong klok leren kijken. Dat is voor een kind nog best moeilijk. Eerst leer je de hele uren en de kwartieren en als daar later de minuten en seconden bijkomen dan is dat nog niet zo eenvoudig.

* Preek uitgesproken in 1990

De vergelijking gaat natuurlijk mank, maar toch mag ik wel zeggen dat Jezus – in veel verhevener zin – van Zijn hemelse Vader op een klok van een heel andere orde heeft leren kijken.

Daar moest ik aan denken bij het lezen van dit hoofdstuk van het Johannes-evangelie. Voor de tweede maal sprak Jezus (in vers 8) over Zijn ‘ure’ of Zijn ‘tijd’. De eerste maal sprak Hij daarover in Johannes 2:4 en voor de derde maal in Johannes 7:30.

Daar bedoelde Hij geen chronologisch uur mee. Jezus ging nog niet op naar het feest, omdat Zijn ‘tijd’ nog niet gekomen was. Men wilde Hem doden, maar daar was het de tijd nog niet voor.

Bij het ‘klok lezen’ op Vaders klok stond Hem steeds het grote offeruur voor ogen. Het is geen kleinigheid zoals Jezus leefde bij het ‘klokkijken’ dat de Vader Hem geleerd had, namelijk dat de Vader een ‘uur’ bepaald had, waarop Hij het grote offer moest brengen.

Daarom, wanneer Hij bij de bruiloft te Kana het eerste wonderteken moet doen, en Zijn moeder Hem erop attent maakt dat er geen wijn meer is, dan antwoordt Hij haar: *‘Vrouw, wat heb Ik met u van node? Mijn ure is nog niet gekomen.’*¹ Met andere woorden: Ik moet een programma volgen en daar kan je niet inkomen – ook niet met het natuurlijke moederschap en je moederliefde. Dit is iets wat Ik moet ‘lezen’ op een andere ‘klok’. Dit is van een andere orde. Mijn *uur* is nog niet gekomen.

Het begrip ‘uur’ treffen wij in de Schrift herhaaldelijk aan. Ook bij andere gewichtige gebeurtenissen, zoals bij de aankondiging van de geboorte van de nieuwtestamentische Elia, Johannes de Doper. Deze aankondiging vond plaats ter ure van het reukoffer.²

Later, als het verschrikkelijke moment komt waarop Jezus geofferd zal worden, zegt Hij: *‘... dit is uw uur en de macht der duisternis.’*³

Telkens ontmoeten wij het begrip ‘uur’. Het is goed om daarop te letten. Want op één van de uren van die klok zullen wij verschijnen voor de Zoon des mensen. Eén keer slaat dat uur!

1 Johannes 2:4

2 Lucas 1:10

3 Lucas 22:53

De Here heeft gezegd:

‘Doch van die dag en van die ure weet niemand, ook de engelen in de hemelen niet, ook de Zoon niet, maar de Vader alleen.’⁴

‘Daarom, weest ook gij bereid, want op een uur, dat gij het niet verwacht, komt de Zoon des mensen.’⁵

Het zal een ‘uur’ zijn op Gods ‘klok’. Eén van de uren is het uur van de wederkomst. Wij weten niet welk uur. Wij mogen niet binnendringen in hetgeen tot de verborgenheden Gods behoort – ook niet speculatief.

DE VERBORGENHEID GODS

Toen de discipelen Jezus een vraag stelden betreffende de wederoprichting van het koninkrijk aan Israël, heeft Hij gezegd: *‘Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft.’⁶* Dat is nog een verborgenheid. Eén keer zal het gebeuren, en dan doet Hij geen ding, tenzij Hij de verborgenheid aan Zijn profeten openbaart.⁷

Het geheimenis van Openbaring 10 komt niet zomaar over de wereld rollen.

Het wordt allemaal realiteit: De donderslagen; de engel met voeten als zuilen van vuur, die zijn rechtervoet op de zee en zijn linkervoet op de aarde zet – teken dat het zich internationaal zal gaan voltrekken; de regenboog boven zijn hoofd als teken dat het verbond van kracht blijkt te zijn, en in zijn hand het open boekje met de nadere onthulling van God. Het komt allemaal, maar alleen dan wanneer het ook uitgelegd wordt door profetie.

Wij staan nu midden in dit moment van de wereldgeschiedenis. In dit verband durf ik te zeggen: Zoals Jezus destijds in het verborgene

4 Matthéüs 24:36

5 Matthéüs 24:44

6 Handelingen 1:7

7 Amos 3:7

opging naar het Loofhuttenfeest, zo is Hij ook in de wereldgeschiedenis op verborgen wijze toch op weg naar de eindvervulling van het Loofhuttenfeest. Een zeer internationaal gericht feest, ook al in oud-Israël.

Koning Salomo heeft op het Loofhuttenfeest de tempel ingewijd en er sterke internationale tendensen aan gegeven. In 1 Koningen 8:41 e.v. bidt Salomo voor de vreemdelingen die zullen komen om de God van Israël te aanbidden:

‘Ook wanneer een vreemdeling die niet tot uw volk Israël behoort, ter wille van uw naam uit verren lande komt, - want men zal horen van uw grote naam, uw sterke hand en uw uitgestrekte arm -, en hij komt bidden in dit huis, hoor Gij dan in de hemel, de vaste plaats uwer woning, en doe naar alles wat de vreemdeling tot U roept, opdat alle volken der aarde uw naam leren kennen, zodat zij U vrezen zoals uw volk Israël, en weten, dat uw naam uitgeroepen is over dit huis dat ik gebouwd heb.’

Zo bidt Salomo, de vredevorst, die een voortype is van de grote Salomo.

Het is internationaal bedoeld.

En al mogen wij niet binnendringen in de verborgenheden van God, wij zijn aan de andere kant geroepen om te letten op de tekenen der tijden. En wanneer wij dan in de heilige Schrift een bepaalde systematiek ontdekken in het handelen van God, dan mogen wij daar wel degelijk alert op zijn.

Zo is er bijvoorbeeld een systematiek in de gebeurtenissen die plaatsvonden op de 9^e Av. Wij noemen: de verwoesting van de poorten van Jeruzalem door Nebukadnezar, en vele eeuwen later de verwoesting van de tempel door de Romeinse keizer Titus, waarna het volk in ballingschap ging; de nederlaag na de opstand onder leiding van Bar Kochba in 135 na Chr.; de verbanning van de Joden

uit Engeland in 1290 en de verbanning van de Joden uit Spanje in 1492. Ook de Eerste Wereldoorlog brak in 1914 uit op de 9^e Av en in het vredesverdrag van Versailles lag alweer de kiem voor de Tweede Wereldoorlog waarin op de 9^e Av de transporten van de Joden naar het vernietigingskamp in Treblinka werden ingezet.

Geen wonder dat de 9^e Av voor de Joden een schrikdatum is en tot op heden altijd een datum van rampspoed is geweest.

Wij mogen zeker oog hebben voor dit soort wetmatigheden wanneer wij in onze gedachten bezig zijn met de hedendaagse geschiedenis. Werpt de Schrift en het systematische handelen van God daar voor ons ook enig licht op?

Het antwoord is JA!

Er zijn veel systematische handelingen van God in de Bijbel. Zo is bijvoorbeeld het getal veertig vol symboliek. Jezus vertoonde Zich na Zijn opstanding veertig dagen.⁸ En veertig jaar na Zijn eerste optreden werd Jeruzalem verwoest.

In de Schrift is een hele serie gebeurtenissen te vinden, waarbij het getal veertig als een symbool is gebruikt en waarna er telkens een afsluiting kwam. Dat is ook één van de systematische handelingen van God geweest.

Ook het getal zeven is vol symboliek. Dat geldt eveneens voor het getal drie.

Jezus stond op ten derde dage, *naar de Schriften*.⁹

Zo is er ook een tweede en derde 'Godsdag'.

In 1948 zei de Heer letterlijk tegen mij: *'Als Ik twee dagen zwijg, denkt ge dan o mens, dat er nimmer een dag van vervulling over Mijn gekochten zal aanlichten?'*

Wij leven nu in het voorportaal van de grote dingen die nog gebeuren moeten, eer de voleinding daar is. En tot die grote gebeurtenissen

8 Handelingen 1:3

9 1 Corinthiërs 15:3-4

behoort ook dat Jezus in het verborgene opgaat naar het Loofhutenfeest. Bij de verheerlijking op de berg hebben de discipelen Petrus, Jacobus en Johannes de vervulling van het Loofhutenfeest eigenlijk al in visionaire toestand meegemaakt. Plotseling waren Zijn klederen wit als de zon en zagen zij Mozes en Elia.

Dat is de basis, waarop de ontvouwing van Zijn toekomst zal geschieden – ook in een Karmelgericht. Op de basis van ‘Mozes en Elia’ komt er een doorbraak van het Rijk Gods. Bij de verheerlijking op de berg spraken zij met Jezus dan ook over de uitgang, die Hij te Jeruzalem zou volbrengen.¹⁰ Zij wezen Hem op het kruis, dat de basis zou zijn voor het opbloeien van de voorsabbat der volkeren en van een eeuwige zaligheid voor het gekochte volk van God.

Dat moesten de discipelen zien!

Daarom schrijft Petrus later in zijn brieven:

‘Want wij zijn geen vernuftig gevonden verdichtsels nagevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Here Jezus Christus hebben verkondigd, maar wij zijn ooggetuigen geweest van zijn majesteit. Want Hij heeft van God, de Vader, eer en heerlijkheid ontvangen toen zulk een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem kwam: Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb. En deze stem hebben wij ook uit de hemel horen komen, toen wij met Hem op de heilige berg waren. En wij achten het profetische woord daarom des te vaster, en gij doet wèl, er acht op te geven als op een lamp, die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten.’¹¹

Als wij dit lezen in het licht van Johannes 7, dan is dit toch ook weer een soort programma. Als Jezus opgaat naar het Loofhutenfeest, dan doet Hij het in het verborgene (vers 10).

Eigenlijk is Hij in de tweeduizend jaar na Zijn verschijning toch

¹⁰ Lucas 9:31

¹¹ 2 Petrus 1:16-19

ook in ‘het verborgen’ opgegaan naar het ‘verborgen element’ van Openbaring 10: de donderslagen, de openbaring van Zijn koninklijke heerlijkheid, het brullen van de leeuw, het open boekje en de ontsluiting van de toekomst des Heren.

Dat is geen fabeltje, maar een openbaring van Zijn kracht en toekomst – als een onderpand, dat één keer de wereld het laatste uur zal beleven.

Heel concreet.

Wij moeten ook leren ‘klokkijken’. Ook het laatste uur komt een keer. Maar God wil het voorbereiden. Hij wil in Zijn barmhartigheid dingen doen, waaraan wij kunnen merken en beleven dat er een dag komt, waarop aller oog Hem zal zien – óók die Hem hebben doorstoken.¹²

Hij komt met de wolken, maar het moet worden voorbereid onder andere in de vervulling van de oude feestcyclus: Pasen, Pinksteren en Loofhutten.

Jezus gaat op verborgen wijze naar het Loofhuttenfeest. Wanneer Zijn tijd gekomen is, dan is daar de basis voor gelegd in Zijn ‘offeruur’, en dan komen ook de ‘tijden en gelegenheden’, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft.¹³ Hij volgt Zijn eigen ‘kalender’. Het is door Hem geprogrammeerd. De ‘wekker’ is ingesteld, en die loopt op Gods tijd af.

DRIE GROEPEN MENSEN

In Johannes 7 gaan er drie verschillende groepen mensen op naar het Loofhuttenfeest. Ten eerste de broers van Jezus, ten tweede het volk dat niet goed raad weet met de persoon van Jezus, en ten derde een groep die zeer beslist is: een elitegroep van Farizeeën en Schriftgeleerden, die Hem zoeken te doden.

Dat zijn de drie groepen die wij hier tegenkomen bij de opgang van Jezus naar het Loofhuttenfeest.

¹² Zacharia 12:10; Openbaring 1:7

¹³ Handelingen 1:7

Plaatsen we dit in onze tijd, waarin de Heer opnieuw opgaat naar het Loofhutzenfeest – nu om het te gaan vervullen in onze wereldgeschiedenis – dan treffen wij deze drie elementen ook aan.

In de eerste plaats zijn er degenen die het willen construeren vanuit de familie, vanuit bloed en ras. De broers van Jezus zeggen: ‘Ga toch mee naar het Loofhutzenfeest.’

Waarom zou Hij hier blijven rondhangen in Galiléa? Hij heeft er de schare van vijfduizend gespijzgd. Hij heeft daar een wonderbare visvangst tot stand gebracht. Een blindgeborene de ogen geopend. Iemand die zulke wonderen doet moet het licht toch niet onder een kap zetten? Integendeel! Hij moet Zich vertonen aan de wereld.¹⁴

Natuurlijk hebben Zijn broers daar wel een beetje belang bij. Dan straalde die glans ook een beetje op hen over: Zie toch eens onze broer! Hij doet de grootste wonderen. Mogelijk is Hij wel de Messias.

Maar Jezus zegt: ‘Ik lees een ander uur op Mijn klok. Jullie tijd is altijd bereid. Mijn ure is nog niet gekomen.’ Jezus heeft leren ‘klokkijken’ van Zijn hemelse Vader. En beslissend voor Hem is het uur, waarop Hij het grote offer moet brengen. En dat is nu nog niet.

De broers gaan met een heel andere bedoeling op naar het Loofhutzenfeest.

Als wij de kerken van nu bezien, dan moeten wij toch constateren dat zij er ook altijd Jezus bij willen hebben – ook als zij niets meer van Hem geloven. Heel duidelijk kwam dat naar voren bij de viering van het oecumenisch Avondmaal in Den Haag in het begin van de zestiger jaren. Predikanten, die openlijk verklaard hadden niet te geloven in het bloed van Jezus, hadden daarbij de leiding. Jezus wordt erbij gehaald, maar het is een ‘familiezaakje’ geworden: Wij Hervormden, of wij Gereformeerden, maar dan met het accent op ‘afkomst’.

Maar dan gaat Jezus niet mee!

Als er geen innerlijke affiniteit is aan Zijn offeruur, Zijn bloedstorting, Zijn overgave en Zijn borg-zijn, en het alleen maar

14 Johannes 7:2-4

eigenbelang is, dan gaat Hij niet mee.¹⁵

Ik wil niet verzeild raken in de politieke vraagstukken van deze tijd. Maar het is goed om op te merken dat, toen in de Tweede Wereldoorlog zes miljoen Joden vermoord werden, er geen vloten of legers ingezet werden om die arme mensen uit de concentratiekampen te halen. Er werden zelfs vluchtelingen teruggestuurd. Het was een pure belangenpolitiek.

Toen de Koerden verschrikkelijk uitgemoord werden door gifgassen, zijn er geen legers op pad gegaan – geen NAVO of anderszins – geen ondernemingen op militair gebied, om te zeggen: HALT! Dit kan niet! Ophouden of wij maken er een eind aan!

Bij de Koerden viel immers geen olie te halen.¹⁶

En wat is er gebeurd toen er in 1948 toch iets voor de Joden gedaan moest worden om het geweten der volken te sussen na die verschrikkelijke Holocaust, en er voor dit volk een Staat moest worden opgericht? Er is met dollardruk gewerkt om de verdeling van Palestina in twee afzonderlijke staten – een Joodse en een Arabische – door te drukken.

Onder bedreiging van het intrekken van financiële steun, heeft een aantal landen uiteindelijk tegen hun geweten in vóór de verdeling gestemd.¹⁷

Dollardruk, militair geweld en een bezetting.

Gaat Jezus zó op naar het Loofhuttenfeest? Of moet er iets heel anders gebeuren? Iets dat ‘bitter in de buik’ is? Zoet in de mond – het is evangelie – maar ook dwars tegen het ‘vlees’, het eigenbelang en het familiebelang in?

Jezus gaat op naar het Loofhuttenfeest, maar o wee, de familiezaakjes van de volkeren – van ras, bloed en bodem. Het gaat

15 Omwille van de authenticiteit en het behoud van de exegese is hier de historische context gehandhaafd

16 Gerefereerd wordt aan de gifgasaanvallen op de Koerden in Halabja in Irak (1988)

17 Larry Collins en Dominique Lapierre: *O Jeruzalem*, pag. 27-30, Elsevier Nederland NV, Amsterdam/Brussel, 1972

dwars tegen alles in wat de mens bedenkt, zowel in het Westen als in het Oosten – zowel bij de Joden als bij de Arabieren.

De engel van Openbaring 10 zet zijn ene been op de aarde en zijn andere been op de zee, en hij brengt een open boekje – een ontsluiting van Gods Raad. En waar zal het brullen van de leeuw over gaan? Over het uur van de Messias, waarop Hij Zijn leven gaf als borg, en Hij dwars tegen alle eigenbelang in, Zichzelf gaf voor de verzoening met God en voor de redding der wereld.

Dat was de lijn die Jezus volgde om op het Loofhuttenfeest te komen. Geprezen zij Zijn Naam. Ik buig mij diep in het stof voor Jezus Christus. Hij heeft ook mij een beetje leren kijken op Zijn 'klok'.

Er gaat een zware beproevingstijd over de wereld komen.

Als Jezus op het Loofhuttenfeest spreekt, dan is daar ook een groep van de 'elite', die hem gevangen wil nemen en doden. Maar zij kunnen het eenvoudigweg niet. De dienaars van de Farizeeën zeiden: *'Nooit heeft een mens zó gesproken, als deze mens spreekt!'*¹⁸

Het is het overmachtig spreken van Jezus, te midden van de schare, waardoor zelfs deze dienaren van de Farizeeën als aan de grond genageld staan.

Ook dat hoort bij het programma.

Als eenmaal de leeuw brult en alles tot ontvouwing is gekomen en het Joodse volk gaat zien: We hebben de lijn van het eigenbelang gevolgd, en op mensen en militaire kracht gesteund bij het oprichten van de Staat, zal die lijn dan worden voortgezet?

Als men er geen belang meer in ziet om de staat Israël te redden, omdat de engel uit het communisme door de perestrojka en glasnost verdwenen is, en de portemonnee vanwege de crises in de Golfregio leeg is, wat dan?¹⁹

Het wordt erop of eronder voor de staat Israël. Maar dan zal de

18 Johannes 7:46

19 Hier is de historische context waaronder deze preek in 1990 is uitgesproken, gehandhaafd

Heer uit de hemel over de hele wereld Zijn gemeente bij het ene bloed vergaderen en bij Zijn offeruur verzamelen. Zijn bloed en Zijn offeruur wordt dan de kracht en de genade van God, waardoor Hij ook Zijn oude volk opvangt: *‘Opdat door de u betoonde ontferming, ook zij thans ontferming zouden vinden.’*²⁰ Dan wordt het: *‘Opdat Ik niet kome en de aarde met de ban sla.’*²¹

Jakob is eens heel bang geweest om Ezau met zijn gewapende macht te ontmoeten. Maar toen hij bij Pniël werkelijk van genade wilde leven, werd het aangezicht van Ezau voor hem als Gods aangezicht.²²

Ezau was met vierhonderd man op weg naar Jakob en Jakob was bang dat zijn broer hem kwaad wilde doen. Daarom probeerde hij om met allerlei geschenken Ezau mild te stemmen. In de nacht echter, kreeg hij bij Pniël een worsteling met God en kwam hij tot bekering. Toen zei God: *‘Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël: want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht.’*²³

Israël – Vorst Gods!

Voordat het Joodse volk zijn Pniëlworsteling heeft gehad, deugt de term ‘Staat Israël’ niet. Het is ‘Jakob’. Pas nadat het volk de Pniëlworsteling heeft ondergaan, is het Israël. Vorst Gods. En wat zal hun aanneming wezen, anders dan leven uit de doden?²⁴

Hosea zegt: *‘Twee dagen heeft Hij ons verscheurd – weer dezelfde systematiek – en op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen.’*²⁵

Wij staan in het voorportaal van deze gebeurtenissen.

Dan is er bij het opgaan van Jezus naar het Loofhuttenfeest ook de tweede groep van het volk – de derde groep heb ik al even genoemd –

20 Romeinen 11:31

21 Maleachi 4:6 (St. Vert.)

22 Genesis 33:10

23 Genesis 32:28 (St. Vert.)

24 Romeinen 11:15

25 Hosea 6:1-2

die in een soort ‘welles-nietes’ toestand verkeert. Aan de ene kant zien zij hoe Jezus grote wonderen doet en aan de andere kant geloven zij het niet, omdat Hij een timmermanszoon is. Zij zeiden: *De Christus [Messias] komt toch niet uit Galiléa?* ‘*Kan uit Nazareth iets goeds komen?*’ Er was gemompel over Hem onder de schare.

Discussie.

Een discussie op zich – ook in allerlei kerkblaadjes van nu – is nog geen opwekking.

Jezus zegt tegenover de schare die niet zo goed weet wat zij van Hem moeten denken: *‘Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft; indien iemand diens wil doen wil, zal hij van deze leer weten, of zij van God komt, dan of Ik uit Mijzelf spreek.’*²⁶

Het hoeft geen vraagstuk te zijn van ‘welles-nietes’. Als je de wil van God wil doen en je oprecht gaat luisteren, dan kom je te weten of deze leer van God is.

Ik had eens een classisvergadering waarin het punt van de volwassenendoop behandeld werd. Daarbij was mijn stelling dat het niet Gods wil was, dat mensen die zich uit overtuiging lieten onderdompelen – de doop op belijdenis dus – en inzagen dat de kinderdoop niet de Bijbelse doop was, door de kerk onder de tucht werden gesteld. En dat deze handelwijze van de kerk een hinderpaal vormde voor de eenwording van de gemeente van Christus. Dat we zo niet kunnen oprukken naar Jeruzalem om in onze eenheid de liefde Gods te demonstreren, vanuit het borgoffer van Jezus Christus.

Als ik deze dingen trachtte uiteen te zetten, gaf men mij gelijk, maar het argument om er niets aan te doen was: Dan krijgen we onrust in de kerk.

26 Johannes 7:16

DE OPSTELLING VAN HET LOOFHUTTENFEEST

Wanneer de gloed van die intermezzo-engel over de aarde komt, die zijn ene been op de aarde zet en zijn andere been op de zee, dan is er maar één weg: de bekering van het Joodse volk. Want dat volk is representatief.

Dat zien we ook aan de hele opstelling van het Loofhuttenfeest in Deuteronomium 32. Men moest een plantenbundel horizontaal naar alle windstreken heen en weer bewegen en ook in verticale richting in de verhouding tot God. Er moesten gedurende de zeven feestdagen in totaal zeventig stieren geslacht worden, naar het getal van de kinderen van Jakob.²⁷

In Deuteronomium 32 vertelt Mozes in dichterlijke vorm hoe God, toen Hij de volken naar het model van het nakroost van Jakob van elkaar scheidde, ieder zijn plek gaf:

‘Toen de Allerhoogste aan de volken hun erfenis toedeelde, toen Hij de mensenkinderen van elkander scheidde, heeft Hij de grenzen der volken vastgesteld naar het aantal van de zonen van Israël. Want des Heren deel is zijn volk, Jakob het Hem toegemeten erfdeel.’²⁸

Het model dat God hier hanteert houdt in dat het Joodse volk normatief is voor de hele wereld. Op het Loofhuttenfeest wordt dat duidelijk gesymboliseerd in de beweging van de plantenbundel, die ook uit vier soorten is samengesteld.²⁹ De plantenbundel wordt van links naar rechts, van voor naar achter, van boven naar beneden en van beneden naar boven bewogen. Er worden zeventig stieren geslacht, en op die basis wordt er water geschept uit de Siloambron, dat wordt uitgestort bij het bloedaltaar. Vanuit die internationale verzoening (zeventig stieren) stroomt het levende water in het Kidrondal.

Dat is het beeld van het Loofhuttenfeest.

²⁷ Numeri 29:12-32

²⁸ Deuteronomium 32:8-9

²⁹ Leviticus 23:40

Jezus spreekt op het Loofhuttenfeest³⁰, en Hij weet dat dit specifieke feest vervuld wordt. Hij heeft het Zijn discipelen ook getoond op de berg, waar Petrus in de geest helemaal het Loofhuttenfeest beleefde. Hij zei: *'Rabbi, het is goed, dat wij hier zijn, laten wij drie tenten opslaan, voor U een, en voor Mozes een, en voor Elia een.'*³¹

Even verder in Marcus 9 lezen wij:

*'En zij vroegen Hem en zeiden: Waarom zeggen de schriftgeleerden, dat Elia eerst moet komen? Hij zei tot hen: Elia komt wel eerst en herstelt alles; maar hoe staat er dan geschreven van de Zoon des mensen, dat Hij veel moet lijden, en dat Hij veracht zal worden? Maar Ik zeg u: ook is Elia gekomen, en zij hebben gedaan met hem wat zij wilden, gelijk van hem geschreven staat.'*³²

STROMEN VAN LEVEND WATER

Het Joodse volk gaat een zware tijd tegemoet. Zij zullen in een situatie terecht komen vergelijkbaar met die van Jezus toen Hij aan het kruis hing.

In 1948 werd ik door de Geest van God geplaatst op Golgotha, en ik hoorde het volk roepen: *'Hij roept Elia'*.³³ Daarop sprak de Heer: *'Ik zal de roep van degenen die Mij hoorden toen Ik hing in de diepten der hel, overnemen in wrake, en Elia roepen en Mijn wraak is barmhartig'*.

God vergeldt deze hoon met Zijn barmhartigheid. Hij wil Zijn gekochte volk bijeenbrengen in Zijn bloed, en hen samenbrengen in Zijn offeruur. Van daaruit zullen de stromen van heil over de wereld gaan. Van daaruit zal er een internationale verzoening zijn, en zal het levende water van de Heilige Geest uit de tempel met het altaar stromen, zoals Ezechiël heeft gezien. Een stroom, die alles levend

30 Johannes 7:37

31 Marcus 9:5

32 Marcus 9:11-13

33 Marcus 15:35

maakt, vanaf de oevers tot aan de Dode Zee.³⁴

Hetzelfde ziet Johannes in de Apocalyps. Vanuit het altaar vloeit de stroom van levend water: *‘En Hij toonde mij een rivier van water des levens, helder als kristal, ontspringende uit de troon van God en van het Lam.’*³⁵

Op het Loofhuttenfeest sprak Jezus: *‘Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.’*³⁶

Wie in Jezus gelooft wordt een fontein!

We moeten niet pessimistisch zijn en klagen over de zwaarte van de tijd. Maar wij moeten hoop verkondigen vanuit het evangelie, want Jezus is Overwinnaar!

Er was een ‘uur’ van de duivel, maar Jezus heeft de werken des satans overwonnen. Het enige waar wij nog mee te maken hebben is een beetje ‘naspertelen’ van de satan, maar hij wordt onherroepelijk gebonden. En als hij later nog even moet worden losgelaten, omdat het geloof dan weer opnieuw tot een survival geworden is, een soort gebruik dat zijn oorspronkelijke innerlijke kracht verloren heeft, dan is het maar voor een korte tijd.³⁷

Als alle volkeren hebben kunnen zien dat Jezus hun Verlosser is, en er ook een vóórsabbat is geweest, dan volgt nog de laatste ronde van de geschiedenis en verschijnt Hij op de wolken om Zijn ganse verlore volk binnen te brengen in het eeuwige Loofhuttenfeest.

Bij de verheerlijking op de berg kwam er een lichtende wolk. Dit was in Israël het beeld van Gods inwoning. Die wolk verscheen nadat Petrus visionair in een Loofhuttenstemming verkeerde en hij Mozes en Elia zag, voor wie hij tenten wilde opslaan en de stem klonk:

*‘Deze is mijn Zoon, de geliefde, hoort naar Hem.’*³⁸

34 Ezechiël 47:1-12

35 Openbaring 22:1

36 Johannes 7:38

37 Openbaring 20:3

38 Marcus 9:8

Als het grote uur van Zijn wederkomst aanbreekt, zullen we niet alleen maar de lichtende wolk zien en zullen we ook niet alleen de stem horen: *‘Deze is Mijn geliefde Zoon’*, maar dan zullen we Hem ook oog in oog zien. Tegenover alle vechtpartijen om het eigenbelang zullen we zien dat Hij de openbaring was van de liefde van God, die borg stond om het voor een verloren mensheid op te nemen en Zelf de plaats van de eeuwige straf te ondergaan en veroordeeld te worden aan het schandhout. Maar Hij werd opgewekt ten derde dage en God heeft hem gekroond met eer en heerlijkheid. Hij komt en aller oog zal hem zien! Ik ben ervan overtuigd dat wij Jezus zullen zien in glorie. De Heer is waarlijk opgestaan!

GEEN STUKJE LITURGIE

Wij moeten het Avondmaal niet vieren als het afdraaien van een stukje liturgie, maar ons concentreren op Zijn offeruur. Bij het drinken van Zijn bloed en het eten van Zijn lichaam – want dat is het symbolisch – moeten wij weer de innerlijke affiniteit beleven, dat wil zeggen ons diepgaand verbonden weten aan Zijn bloedoffer voor ons. Paulus zegt: *‘Gij zijt duur gekocht, zo verheerlijk dan God in uw lichaam.’*³⁹ Je kunt er geen ethiek op nahouden zonder Golgotha. Je kunt geen zedenleer voor de wereld voorschrijven zonder het opschrift van de wet: *‘Ik ben de HERE, uw God, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis geleid heb.’*⁴⁰ Vervuld in Jezus Christus is het: *‘Ik ben de Here, uw God, die u aan het kruis gekocht heeft.’* Wij zijn losgekocht uit de klauwen van Satan.

Een losgekocht volk.

Op die wijze wil ik het Avondmaal vieren. Jezus zegt: *‘Doe dit tot Mijn gedachtenis.’*⁴¹ Aan die Tafel zegt Jezus: *‘...Ik beschik u het koninkrijk.’* Hij beschikt ons ook een vervuld Loofhutzenfeest.

Natuurlijk ... er zal tegenspraak komen. Zo is het altijd al

39 1 Corintiërs 6:20

40 Exodus 20:1

41 Lucas 22:19

geweest. Op het Loofhuttenfeest in Johannes 7 is Nicodémus de enige uitzondering die zegt: *‘Veroordeelt onze wet dan een mens, tenzij men zich eerst van hem op de hoogte gesteld heeft en kennis genomen van wat hij doet?’* (vers 51)

Nicodémus treedt driemaal op. In Johannes 3, waar hij in de nacht tot Jezus komt, in Johannes 7 op het Loofhuttenfeest, en later bij de kruisafname in Johannes 19.

Deze Nicodémus zegt: ‘Onze wet gebiedt eerst te toetsen en te onderzoeken of iemand verkeerd doet of niet.’ Maar de anderen blijven zweven tussen ‘ja’ en ‘nee’, en proberen Hem te vangen en te doden. Maar zij kunnen niet vanwege het overmachtige spreken van Jezus Christus.

Als het Loofhuttenfeest vervuld wordt en de leeuw brult, dan kan er – bij wijze van spreken – geen rund zó hard loeien dat die leeuw van Openbaring 10 daarvoor op de vlucht zal slaan. Er komt in de wereld een overmachtig spreken van Jezus Christus, als voorbereiding op het laatste uur van Zijn wederkomst. En dat spreken heeft betrekking op Zijn ‘ure’ van toen. Daarin alleen ligt de redding. Als dat niet de moeite waard is om elkaar daarin te vinden?

Er komt een overmachtig spreken van onze Here Jezus Christus voor *alle* volkeren.

Glorie voor Zijn Naam!

Geprezen is Jezus Christus tot in eeuwigheid!

DE OVERSPELIGE VROUW*

‘En zij begaven zich een ieder naar zijn huis, maar Jezus begaf Zich naar de Olijfberg.

En des morgens vroeg was Hij weder aanwezig in de tempel, en al het volk kwam tot Hem en Hij zette Zich neder en leerde hen. En de schriftgeleerden en de Farizeeën brachten een vrouw, op overspel betrapt, en zij stelden haar in het midden en zeiden tot Hem: Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt bij het plegen van overspel; en in de wet heeft Mozes ons bevolen zulken te stenigen; Gij dan, wat zegt Gij? En dit zeiden zij om Hem in verzoeking te brengen, opdat zij iets hadden om Hem aan te klagen. Maar Jezus bukte neder en schreef met de vinger op de grond. Doch toen zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op en zei tot hen: Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar. En weer bukte Hij neder en schreef op de grond. Maar toen zij dit hoorden, gingen zij één voor één weg, te beginnen bij de oudsten, en zij lieten Jezus alleen en de vrouw in het midden. En Jezus richtte Zich op en zei tot haar: Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand u veroordeeld? En zij zei: Niemand, Here. En Jezus zei: Ook Ik veroordeel u niet. Ga heen, zondig van nu af niet meer!’ (Johannes 8:1-11)

EEN DRAMATISCH OGENBLIK

In Johannes 7 zagen wij drie groepen optreden die naar het Loofhuttenfeest opgingen. Daar waren de broers van Jezus die vonden dat Jezus maar eens voor wat publiciteit moest zorgen, als Hij zulke fantastische wonderen kon doen zoals op de bruiloft te Kana. En daar was de schare die weifelden in een veelkleurige discussie of Hij de Messias kon zijn. Zij zweefden tussen welles en nietes, en tussen Hij is goed – Hij is slecht. En dan was er de elitegroep die heel goed wist

* Preek uitgesproken in 1969

wat zij wilde: Hem uit de weg ruimen.

Toch eindigt dat hoofdstuk niet alleen maar in gloeiende haat tegen Jezus en van een ‘tempelpolitie’ die ook niet wist wat zij met Hem moesten doen, omdat Hij sprak zoals zij nog nooit hadden gehoord. Er is één man binnen die hiërarchische elitegroep, die er anders over denkt: Nicodémus. Hij zegt: Dit gaat toch zomaar niet. *‘Veroordeelt onze wet dan een mens, tenzij men zich eerst van hem op de hoogte gesteld heeft en kennis genomen van wat Hij doet?’*¹ *Waarop de Farizeeën antwoordden: ‘Ga maar na en zie, dat uit Galiléa geen profeet opstaat.’*

Maar daarbij vergaten zij dat de grote profeet Jona inderdaad uit Galiléa kwam, namelijk uit Gath-Hefer.² Maar zij waren zo woedend over de vraag van Nicodémus om Jezus eerst te toetsen voordat zij Hem zouden veroordelen, dat zij hem dit onjuiste argument voor de voeten wierpen, om maar geen kennis te hoeven nemen van wat Jezus zei en deed.

Nu is het inderdaad zo, dat – als mensen van binnen boos zijn – zij ook niet in staat zijn om de dingen van het Koninkrijk Gods te toetsen en te onderzoeken.

Intussen treedt deze Nicodémus driemaal naar voren: De eerste maal toen hij in de nacht tot Jezus kwam; de tweede maal op het Loofhuttenfeest, waar hij het tegen de hele hatelijke bende optreedt, en de derde keer zien wij hem wanneer Jezus gekruisigd is. Dan zijn er twee mannen die de moed hebben om Zijn lichaam op te vragen en is het Nicodémus, die – samen met Jozef van Arimáthea – Jezus in een nieuw graf legt.

Zijn gebeente spreekt symbolisch al van de onsterfelijkheid van de Naam IK BEN DIE IK BEN. Zij zullen zien Wie zij doorstoken hebben.³ Jezus is het ware Paaslam, waarvan geen been gebroken is. En in de dienst aan de onbreekbaarheid van het gebeente van Jezus, aan Zijn waarachtigheid en Zijn toekomstige heerlijkheid, is Nicodémus al

1 Johannes 7:51

2 2 Koningen 14:25

3 Zacharia 12:10; Openbaring 1:7

betrokken. Hij dient reeds de grote toekomst des Heren omdat hij begonnen is met een waarachtig onderzoek.

Ook als God nieuwe profetieën geeft; als Hij spreekt en Zijn wegen nader openbaart, dan hoort een mens, of kerkgenootschap dit allereerst diepgaand te onderzoeken of het de waarheid is. Aan mensen die van harte bereid zijn tot een ernstig onderzoek zal de waarheid openbaar worden – tot heil van land en volk en van de mensheid, en in het bijzonder van Israël.

Na de discussie van Nicodémus en de Farizeeën ging iedereen naar huis, behalve Jezus. Hij ging niet naar Zijn gewone verblijfplaats, maar naar de Olijfberg. Daar ging Hij bidden en verkeerde Hij in gemeenschap met de Vader. En dan lezen wij dat Hij 's morgens weer aanwezig was in de tempel en als een echte leraar ging zitten om Zijn onderricht te geven.

En dan is er ineens een opstootje. Dan komt daar een groep mannen die in hun midden een vrouw hebben meegenomen. Op het tempelplein, juist daar waar Jezus sprak, was altijd een schare aanwezig, zodat dit tafereel natuurlijk meteen de aandacht trok. Een groep mannen die een vrouw meevoeren en naar Jezus brengen.

Wat zou dat zijn? Is het misschien een zieke? Wat zal er gaan gebeuren?

Dit wordt een dramatisch ogenblik.

De mannen die deze vrouw naar Jezus brengen hebben het idee dat Jezus er dit keer niet zo gemakkelijk van af komt, zoals bij de genezing op de Sabbat. Want nu hebben zij iets, waar zij Hem beslist wel mee kunnen vangen. Deze vrouw is op heterdaad betrapt op overspel, en volgens de wet van Mozes moet een overspelige vrouw gestenigd worden.⁴ Welnu, Hij leert het volk en treedt op als een rabbi, een Leidsman. Laat Hij nu ook maar beslissen wat er met deze vrouw gebeuren moet. Als Hij zegt dat de vrouw niet gestenigd moet worden, dan spreekt Hij de hoogste autoriteit van het Joodse volk

4 Deuteronomium 22:22-24

tegen: Mozes, die door God Zelf onderwezen is. En als Hij zegt dat zij wel gestenigd moet worden, dan draagt Hij de verantwoordelijkheid voor de procedure van een steniging, en kon Hij het wel eens flink lastig krijgen met de Romeinen, die het zomaar niet accepteren dat er iemand op het tempelplein gedood wordt, zonder hun toestemming.

Ze hebben zich van tevoren al in de handen gewreven en gedacht: Nu hebben we Hem. Nu kan Hij niet meer ontsnappen. Dit is een dilemma waaraan Hij niet meer ontkomt. Hij moet nu ja of nee zeggen. Jezus moet kleur bekennen.

Over die vrouw en haar toestand wordt niet gesproken. Zij is voor hen een middel, een fuik om Jezus te vangen. Het is een klem voor Jezus en anders niets. Het gaat zo onbarmhartig mogelijk toe. Het is aanstotelijk zoals deze vrouw naar voren wordt gebracht, enkel en alleen met de bedoeling om Jezus uit de weg te ruimen. Hier wordt de wet van God die Hij aan Mozes gegeven heeft, gebruikt om de grote Wetgever Zelf te treffen. Want Jezus is het vleesgeworden Woord van God. Jezus is ook de in het vlees verschenen opschrift van de wet: *'Ik ben de Here, uw God, die u uit het land Egypte, uit het diensthuis, geleid heb.'*⁵ En met de wet probeert men nu de Wetgever eigenlijk te doden.

Een buitengewoon ernstige toestand.

Maar terwijl de Farizeeën Hem deze vraag stelden, bukte Jezus Zich neer en schreef met de vinger op de grond. Ondertussen dringen de Farizeeën verder aan dat Hij hun antwoord zou geven. Dan richt Jezus Zich op en zegt: *'Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar.'* Met andere woorden: Die voere de wet van Mozes uit. En dan bukt Hij opnieuw en schrijft in de aarde.

IN DE AARDE GESCHREVEN

In Jeremia 17:13 lezen we: *'... Here, allen die U verlaten, zullen beschaamd worden; wie afwijken, zullen in de aarde geschreven*

⁵ Exodus 20:1

worden, omdat zij de bron van levend water, de Here, verlieten.'

Jeremia is de profeet, die het meest geworsteld heeft met de geestelijke hoerij van de gemeente. Veertig jaar lang heeft hij de afval van God aan de kaak moeten stellen en het volk moeten waarschuwen dat dit zou uitlopen op de ballingschap. Hij heeft hen moeten waarschuwen dat dan hun namen in de aarde geschreven zouden worden, dat wil zeggen, dat zij uitgewist zouden zijn.

Gods volk moet geschreven zijn in het boek des levens. *'Wie tegen Mij gezondigd heeft'*, zegt God tegen Mozes in Exodus 32:32, *'zal Ik uit mijn boek delgen.'* En *'wie van Mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden'*.⁶

Jezus heeft eens gezegd: *'Evenwel, verheugt u niet hierover, dat de geesten zich aan u onderwerpen, maar verheugt u, dat uw namen staan opgetekend in de hemelen.'*⁷

In het verhaal van de overspelige vrouw staan de representanten van Israël, die de leiding hebben in de tempel, zelf volop schuldig aan 'hoerij' tegenover God, niet zozeer op zedelijk gebied, maar vooral op geestelijk gebied, omdat zij de IK BEN, DE NAAM JAHWE, willen aantasten. Dat lezen wij verderop in hoofdstuk 8: *'Wanneer gij de Zoon des mensen verhoogd hebt, zult gij inzien, dat Ik het ben en niets uit Mijzelf doe, doch dat Ik dit spreek, gelijk de Vader Mij geleerd heeft. En die Mij gezonden heeft, is met Mij.'*⁸

Jezus zegt: In Mij heb je met JAHWE te doen, met IK BEN DIE IK BEN. In Mijn persoon heb je met de God van Israël te doen, omdat ik één ben met de Vader.

Vandaar dat – wanneer zij trachtten Hem in grote haat uit de weg te ruimen – zij in de zwaarste geestelijke 'hoerij' tegenover God vervielen, waarbij zedelijke hoerij, gradueel gesproken, maar secundair is. Daarom bukt Jezus en schrijft Hij in de aarde. Het zijn mensen van de aarde als zij op deze manier tot Hem komen. Zo diep

6 Jeremia 17:13

7 Lucas 10:20

8 Johannes 8:28-29

is Israël vervallen, en bovendien ook moreel schuldig: *‘Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar’*.

Het moet een bijzonder tafereel zijn geweest. Natuurlijk waren er de ooggetuigen van het overspel die er direct anderen bij gehaald hebben met: Ik heb het zelf gezien. Jij toch ook? En jij ook. En zij grepen deze vrouw en zeiden: Dit is een gevalletje, waarmee we Jezus klem kunnen zetten. Nu hebben we Hem.

Wie weet wat er allemaal door de mensen heen is gegaan die getuige waren van dit schouwspel Misschien waren er bij die ook wel wilden beginnen met stenen te gooien.

En Jezus schrijft. Hij kijkt verder niet op, maar Hij schrijft in de aarde.

Daarop zijn er geestelijke krachten aan het werk die niet meer na te rekenen zijn. De man die deze vrouw gegrepen en meegenomen heeft en een clubje gevormd heeft om Jezus voor dit dilemma te stellen, wordt zenuwachtig en onzeker en hij sluipt weg. En zo gingen zij één voor één weg, te beginnen bij de oudsten. Heel de club druipt af. Ten slotte is er alleen nog Jezus die schrijft, en de vrouw in het midden. Dan richt Jezus Zich op en vraagt haar: *‘Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand u veroordeeld? En zij zei: Niemand, HERE. En Jezus zei: Ook Ik veroordeel u niet.’*⁹

Dit betekent natuurlijk niet dat de Here Jezus echtbreuk goedkeurt. Maar het betekent dat Hij Zich solidair verklaart met de zondaren. Zoals Hij ook deed bij Zijn doop, waar Hij tegen Johannes de Doper, die Hem daarvan trachtte de weerhouden, zei: *‘Laat Mij thans geworden, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen’*.¹⁰

Hij staat hier nog niet als de rechter der ganse aarde in Jeruzalem, maar hier staat Hij als borg en middelaar, op Wie alle schuld van een heel verloren mensengeslacht gelegd wordt.

Nú is het niet Zijn taak om te veroordelen, maar om eigenlijk alle

9 Johannes 8:10-11

10 Matthéüs 3:15

schuld en vloek over te nemen: *‘Ook Ik veroordeel u niet. Ga heen, zondig van nu af niet meer!’*

Die vrouw is nu door de vrijspraak van Jezus ‘gebonden’ aan de heiligheid van Gods wet.

WAT IS ONZE HOUDING?

Het zijn niet alleen de Joden die zo gehandeld hebben met deze overspelige vrouw. Het christendom heeft zich niet zoveel beter gedragen. Hoe brengen wij mensen naar de tempel en naar Jezus? Wij, als christenen, hebben de afvalligheid van Israël gezien. We hebben gezien hoe het volk de eigen Messias liet kruisigen. Maar hoe hebben wij het Joodse volk naar Jezus ‘gesleurd’?

Zeker, het is afval van de levende God wat er door de Joden op Golgotha is gebeurd. Maar hoe brachten wij Israël naar Jezus? Met kruistochten en moordpartijen, en met de bedoeling te ‘stenigen’.

En hoe doen we het binnen het christendom onderling? In de zestiende eeuw werd de Rooms Katholieke Kerk door de protestanten getypeerd als de ‘hoer van Babylon’ en het pausdom als de antichrist. In veel geschriften – ook van later datum – is daarover geschreven. Als we de Bijbel lezen, dan is er inderdaad veel dat daar niet klopt. Maar hoe brengen, of ‘sleuren’ wij in onze woorden en geschriften de Rooms Katholieke Kerk naar de ‘tempel’?

Hoe vieren wij – kerken van de Reformatie – Hervormingsdag op 31 oktober?¹¹

De Nederlands Hervormde Kerk bevestigde vrijzinnige predikanten die niet geloven in het bloed van Jezus, zoals Paulus daarover spreekt.¹² Ook dat is geestelijke ‘hoerij’ – afval van God. Maar hoe brengen wij in onze woorden de Hervormde Kerk ‘naar de tempel’?

11 Deze preek is uitgesproken op 5 oktober, enkele weken voor de herdenking van Hervormingsdag

12 Hier wordt gerefereerd aan de drie vrijzinnige predikanten die in de Grote Kerk van Den Haag door de Nederlands Hervormde Kerk bevestigd zijn op 18 maart 1963, met o.a. de bevestigingstekst: *‘Niemand kan zeggen: Jezus is Here, dan door de Heilige Geest.’* [Mijn wraak is barmhartig, pag. 221-227]

En hoe de Gereformeerde Kerk? Hoe brengen die instituten elkaar? Met de bedoeling te ‘stenigen’, en zelfs eventueel Jezus uit de weg te ruimen? Hoe brengen wij onszelf en anderen ‘naar de tempel’ en naar Jezus?

Want de Heer schrijft in de aarde waar anderen met een boos hart Hem en hun naasten trachten de doden – zonder schuldbesef over zichzelf.

In het vervolg van dit hoofdstuk spreekt Jezus opnieuw tot de Farizeeën en zegt: *‘Ik ben het licht der wereld; wie Mij volgt, zal nimmer in de duisternis wandelen, maar hij zal het licht des levens hebben.’*¹³ De Farizeeën zeggen daarop dat dit getuigenis van Jezus over Zichzelf niet waar is. Als zij Hem echter niet aanvaarden als het licht der wereld en in hun ongelof blijven, zegt Jezus: *‘... in uw zonde zult gij sterven.’*¹⁴

Er is een mogelijkheid om in je zonde te sterven. En die mogelijkheid is daar, waar wij onze eigen zonden en ongerechtigheid niet bij Jezus gebracht hebben opdat Hij die door Zijn bloed wegneemt.

Paulus zegt: *‘Want wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus openbaar worden, opdat een ieder wegdrage wat hij in zijn lichaam verricht heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.’*¹⁵

De verschijning van onze Here Jezus Christus hier bij de tempel en hoe Hij in de aarde schrijft en tegelijkertijd tegen de Farizeeën zegt: ‘Ga je gang maar; wie zonder zonde is werpe de eerste steen’, is vol goddelijke majesteit.

Déze houding zou bij ons voorop moeten staan als wij spreken over de situatie van de kerken en van anderen: Beginnen met ons eigen geestelijke ‘overspel’ bij de Heiland der wereld te brengen. Alleen dan willen wij, als wij anderen naar Jezus brengen, dit niet doen om te oordelen, maar om te redden en te behouden.

13 Johannes 8:12

14 Johannes 8:21

15 2 Corinthiërs 5:10

De uitspraak van Jezus tegen de overspelige vrouw: *'Ik veroordeel u niet'*, wordt soms als voorbeeld gebruikt voor de gedachte: Je mag niet oordelen. Je moet nooit ergens een uitspraak over doen.

Als er in de Hervormde Kerk in Den Haag catechese wordt gegeven door predikanten die zeggen: Ik heb het Lam niet nodig, en de opstanding kan nooit gebeurd zijn – zoals er openlijk geschreven wordt – moet je daar dan niks van zeggen, met als argument dat Jezus ook niet oordeelde?

Als men deze uitspraak van Jezus zo hanteert, dan heeft men het helemaal verkeerd gesteld. Jezus heeft deze uitspraak alleen maar gedaan omdat Hij hier de Heiland der wereld is, en dat doet Hij op dezelfde wijze als toen Hij gedoopt werd en zei: *'...aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen'*. Jezus stond toen in de rij van mensen die door Johannes gedoopt werden. Misschien stond er voor Hem wel een tollenaar die veel op zijn geweten had. Achter Hem stond misschien een hoertje. En Hij stond daar middenin, en ging met de zondaren in het water onder.

Als de Here Jezus hier deze vrouw niet veroordeelt, betekent het niet dat Hij zomaar de zonde goedkeurt. Wat Hij afkeurt is dat mensen die zelf zondigen tegen God en hun naaste alleen maar stenen willen oppakken om te verderven.

ZELFONDERZOEK

Wij allen moeten onszelf onderzoeken. En als wij boetvaardig naar Jezus gaan, en dan samen Avondmaal willen vieren om met elkaar Zijn lichaam en bloed te 'eten en drinken', en samen te smeken om de Heilige Geest, dan willen wij graag dat er één Tafel ontstaat. Eén gemeente die van de genade van God leeft, en zich verblijdt in de 'Bruidegom'.

En dan mogen wij inderdaad wel zeggen: Broeders in de Hervormde Kerk, u barricadeert voor ons de weg naar die eenheid. Wij oordelen niet hoogmoedig of Farizeïstisch over u, maar wij kunnen zo niet

samengaan. En Gereformeerde broeders, als u het vanuit de Schrift niet kunt onderbouwen dat de kinderdoop de enige Bijbelse doop is, dan moet u er niet zó'n wet van maken, dat mensen die uit geloofsovertuiging met Jezus 'in het watergraf willen ondergaan' van de Tafel worden geweerd. Want zo gaat de eenheid van Gods volk kapot.¹⁶

Als dat onze houding is, dan gooien we niet met stenen naar de kerken en veroordelen we niet vanuit ons vlees, maar dan is het alleen maar om aan elkaar en aan de wereld barmhartigheid te bewijzen – ook om zó de mensen bij Jezus te brengen.

Dat is het verschil.

Wij mogen ook geen hardheid in onze ziel hebben tegenover de Rooms Katholieke Kerk en roepen dat het 'de hoer van Babylon is'.

Wie goed begrepen heeft dat zijn eigen hart ook verkeerd stond in relatie tot God en dat je in je ziel ook niet de bruid-bruidegom verhouding tot Jezus had; dat er tegenover God ook 'overspel' is geweest in je eigen leven en alleen maar gered bent door het bloed van het Lam, die gaat geen enkele kerk naar Jezus 'sleuren' met de bedoeling die te laten 'stenigen'. Maar die gaat zeggen: Wij zijn behouden door Zijn genade. Kom ook! Doe als wij.

Ik wil u op geen enkele manier 'opvoeden' tot een stelletje Farizeeën die het allemaal beter weten dan al die kerken en groepen. Als dat het geval zou zijn, komt Jezus ook bij ons staan en in de aarde schrijven en zeggen: Wie kerkelijk of van de Pinkstergroepen zonder zonde is, laat die dan maar een steen gooien naar de Gereformeerden of de Hervormden, of naar die en die.

Men verwijt mij weleens dat ik mensen aanzet tot 'stenen gooien' naar de kerken – figuurlijk gesproken.

16 Binnen de Gereformeerde- en Reformatiorische Kerken werd de kinderdoop gezien als de enige wettige Bijbelse doop. Mensen die zich als volwassene lieten dopen (terwijl zij als baby al waren gedoopt) werden in veel gevallen van de Avondmaalstafel geweerd, en soms betekende het zelfs het einde van het lidmaatschap van de kerk. Omwille van het behoud van de exegese is deze toenmalige actualiteit – die hier en daar nog steeds geldt – gehandhaafd.

Dat is niet waar. Ik heb zelf geknield bij het kruis van Jezus en verbeeld mij niets. Alleen zeg ik in volle oprechtheid: Als de Hervormde Kerk officieel in Jezus' Naam mensen in het ambt bevestigen die openlijk verklaren het Lam niet nodig te hebben, en diezelfde kerk gaat daarna een Avondmaalsviering uitschrijven, dan kan ik met mijn Hervormde broeders en zusters niet meer het Avondmaal vieren.

Ik meen dat oprecht. Maar die breuk wordt dan door dat instituut geslagen.

Als er echter aan de andere kant groepen zijn die de geestesgaven als een wet op de mensen willen leggen, dan verwordt die tot een ongeschreven 'dogma' en een methode, waaraan af te lezen is hoe 'ver' men geestelijk is. En als er dan mensen tot Jezus willen komen die zo 'hoog niet kunnen grijpen' of – zoals het dan heet – 'zo ver nog niet zijn', dan worden zij ongelukkig gemaakt. Op zo'n manier scheur je de gemeente ook.

Laten wij allen de gestalte van Jezus mogen krijgen en mogen zien: Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, en worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus.¹⁷

Want reken er maar op, dat als de Here Jezus Zich bij ons onder het 'schrijven' even opricht en tegen ons zegt: 'Wie van u zonder zonde is, die gaat maar gooien', dat wij allemaal kunnen afdruipen. Denkt u niet?

Geestelijke hoogmoed is iets verschrikkelijks.

In het Evangelie van Johannes wordt ook de grote lijn van de eindtijd zichtbaar.

In hoofdstuk 3 zien wij gesloten deuren bij de schriftgeleerden. In hoofdstuk 4 gaat Jezus door Samaria – de heidenwereld. In hoofdstuk 5 openbaart Hij Zich als de Koning in de wonderbare spijziging. Er komt een grote doorbraak van het Koninkrijk Gods, en een stuwing in de richting van het Loofhuttenfeest in Johannes 7. Johannes ziet

¹⁷ Romeinen 3:23

ook hoe er in de eindtijd daadwerkelijk een ‘grote hoer’ optreedt, met wie de koningen der aarde gehoereerd hebben, en die door God geoordeeld zal worden.¹⁸

Als die grote ‘overspelige vrouw’ van de eindtijd er eenmaal zal zijn, gaat het erom wat de gemeente dan doet.

Wij leven in zeer boze dagen, vol verschrikking en verwarring. En er is maar één middel om aan die verwarring te ontkomen, en dat is jezelf bij Jezus brengen met de vraag: Heer, schrijf mij in het boek des levens. Neem mijn zonde weg. Dan zegt de Heer vandaag tegen u: *‘Ik veroordeel u niet.’*

Paulus zegt in 1 Timotheüs 1:15:

‘Dit is een getrouw woord en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden.’

18 Openbaring 17:1; 19:2

© Ds. A.A. Leenhouts: "Johannes"
(1969, 1976, 1990)
Redactionele bewerking 2022

GETUIGENIS
EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl